Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№№ 192—193 (1442—1443) ♦ Субота, 12 жовтня 1996 року ♦ Ціна договірна

Час вимагає зрозуміти: ми — стратегічні партнери

Закінчився триденний офіційний візит до Києва Прем'єр-міністра Польщі Влодзімежа Цімошевича. Вчора високого гостя прийняв Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. «Я переконаний, що громадяни України і Польщі, а також урядові структури розуміють важливість стратегічного партнерства наших держав. Наша історія і наше сусідство вимагають саме такого мислення», — зазначив, зокрема, О. Мороз. На його думку, однією із складових втілення такого партнерства у політичній сфері є міжпарламентські стосунки. Отож, цілком закономірно, що у Верховній Раді України створено робочу групу для розвитку зв'язків із сеймом Польщі. **(Про підсумки візиту польського прем'єра читайте на 2-й стор).**

Севастополь поза Кримом?

В опублікованій 5 жовтня в газеті ЧФ «Флаг Родины» і передрукованій в четвер «Кримською правдою» статті О. Лебедя «Севастополь — російське місто», зокрема сказано: «Слід поставити питання про наявність територіального спору між Росією та Україною, розглядаючи права Росії на Севастополь в історичному аспекті, спираючись на солідну правову базу, на етнографічний чинник, а також з врахуванням волевиявлення мешканців міста».

На думку О. Лебедя, «питання про статус Севастополя в ході переговорного процесу з Україною можна поставити як самостійне, відокремивши його від переговорів щодо Чорноморського флоту і Криму, визначивши інтерес органів законодавчої та виконавчої влади РФ до цієї проблеми».

О. Лебедь впевнений, що Севастополь, «на відміну від Криму, ніколи офіційно не передавався Україні і де-юре не втратив свого російського статусу». «Жорстка позиція України щодо флоту багато в чому продиктована прагненням утвердити де-факто суверенітет над Севастополем», — заявляє О. Лебедь.

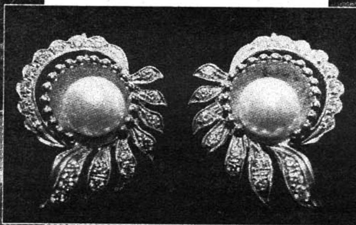
НАМ ІЛЮЗІЇ ДАЛИ, СОБІ ЗОЛОТО ВЗЯЛИ

Ніхто не знає, де те золото гетьмана Полуботка, яке нібито за його вказівкою вивезли до Британії. Та й чи взагалі воно було? Скоріше, це один з історичних міфів, які дійшли до наших часів.

Та ось де наше справжнє золото, не міфічне, а реальне, то ми добре знаємо. Золото, зароблене потом і кров'ю нашого народу, намите українськими невільниками на золотих копальнях Колими й Якутії, пограбоване зі скіфських курганів й українських музеїв, осіло нині в російських банках, музейних і приватних колекціях. І на те, що воно бодай частково повернеться, у нас немає ілюзій. Тому мусимо створювати свій золотий запас, що і викликає неприховане роздратування деяких мас-медіа сусідньої держави.

Полемічну статтю «Не так тії вороги, як добрії люди...» читайте на 3-й стор.

Не задушити б працівника у податкових обіймах

«Державним оком» назвав Президент України Леонід Кучма працівників податкової служби, виступаючи на церемонії представлення в Державній податковій адміністрації України керівника цієї структури Миколи Азарова. Починаючи з 1997 року, наголосив Президент, державний бюджет бажано формувати на нових засадах оподаткування. Масштаби ухилення від сплати податків дуже великі, про що свідчать проведені податковими службами перевірки. Якщо ми навчилися контролювати державні підприємства, то цього не можна стверджувати, коли йдеться про підприємства інших форм власності. Якби ми досягли чіткості й у цьому, то розмір дефіциту державного бюджету можна було б довести до європейських стандартів, підкреслив Леонід Кучма.

Зараз податкова служба вже не підрозділ Мінфіну, а самостійна структура, що має бути надійним органом державної виконавчої влади і повинна забезпечити країну фінансовими ресурсами. Однак головне сьогодні — не задушити у цупких обіймах податків тих, хто працює, виробляє матеріальні цінності. Правила гри не можна змінювати часто, а коли змінювати, то треба добре поміркувати, чим це обернеться. Чим менше податків і чим простіша податкова система, тим краще, зазначив Президент. Тому потрібно приймати Податковий Кодекс, який би регулював всі сторони і аспекти податкового процесу в державі, повідомляє Укрінформ.

«Ласкарідіс Шиппінг Ко» вимагає правди

У зв'язку з різними необгрунтованими чутками та заявами, що розповсюджуються офіційними й неофіційними каналами і у Миколаєві, і загалом в Україні через газетні статті та інші публікації, компанія «Ласкарідіс Шиппінг» висловлює бажання заявити щодо ситуації на заводі імені 61 Комунара таке.

Початок співробітництва між «Ласкарідіс Шиппінг Ко» і заводом імені 61 Комунара припадає на 1992 рік, коли «Ласкарідіс Шиппінг Ко» пішла на ризик і розмістила перше замовлення на 9 рефрижераторних суден середнього розміру (270 000 куб. футів), яке було згодом розширене до 13 суден з 2 подальшими опціонами. Пізніше було укладено контракти на 4 великі (500 000 куб. футів) судна з опціоном на 4 таких рефрижератори. Це означає, що весь проект «Ласкарідіс Шиппінг Ко» передбачає 17 фіксованих замовлень з опціоном на будівництво ще 6. На цей час 11 суден було здано, а останніх 2 рефрижератори середнього розміру має бути здано протягом наступних місяців.

(Закінчення на 8-й стор.).

Читайте у суботньому випуску:

У номер

Олександр Мороз – на Луганщині

Учора Голова Верховної Ради України Олександр Мороз розпочав дводенну поїздку на Луганщину. Він взяв участь в урочистостях, пов'язаних із відкриттям «Року права», відвідав державну холдингову компанію «Луганськтепловоз», мав розмову з викладачами, вченими, фахівцями наукових та навчальних закладів обласного центру.

У програмі перебування глави українського парламенту в робітничому краї — участь у нараді керівників рад та державних адміністрацій області, відвідання шпиталю інвалідів Великої Вітчизняної війни, зустріч із представниками політичних партій та громадських рухів.

Краще чужі поради, ніж власні помилки

У Києві розпочалося чергове засідання американсько-українського консультативного комітету. Створений 1994 року з ініціативи відомого політика Збігнева Бжезинського, він об'єднує впливових американських політиків та бізнесменів. Мета діяльності комітету — не лише зміцнити двосторонні відносини, а й розробити рекомендації урядам України та США. До питань, яким приділятиметься особлива увага на цьогорічному засіданні, належать: політика та безпека, макроекономіка та інвестування.

Учора членів комітету прийняв Голова Верховної Ради Олександр Мороз. На зустрічі обговорювалися відносини України з ЄС та НАТО. На думку Збігнева Бжезинського: «Україна на даному етапі відіграє роль чинника стабільності, безпеки та співробітництва у Європі.» Тому на засіданні комітету обговорюватимуться «шляхи допомоги саме у цих напрямах».

Нам обіцяють велике майбутнє

Учора заступник Голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка прийняв делегацію представників Всесвітнього союзу баптистів на чолі з його президентом Нельсоном Фаніні.

Як було помічено під час зустрічі, Конгрес українців свого часу назвав євангельських християн-баптистів третьою церквою в Україні. Це було однією з головних причин приїзду до нашої країни представників союзу. За словами Нельсона Фаніні, їм було цікаво побачити Україну, зустрітися з політиками та представниками влади. «І хоч ваша країна молода, всього п'ять років, — зазначив Н. Фаніні, — ми вже бачимо, що за короткий проміжок часу вона стане головною державою у Східній Європі. Люди, з якими нам довелося зустрітися, демонстрували широке бачення світу і розумну відкритість».

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Час вимагає зрозуміти: ми – стратегічні партнери

(Початок на 1-й стор.)

НАВРЯД чи п'ять років тому хто-небудь міг уявити, що Україна матиме з Польщею зв'язки тісніші, ніж із деякими республіками колишнього Союзу. Та й організатори операції «Вісла» навряд чи могли передбачити, що за якихось півстоліття освідчуватимуться українцям у братерській любові й шукатимуть співробітництва й підтримки.

Нині Польща належить до держав, відносини з якими Україна вважає взірцевими. Тією ж монетою нам платить і Республіка Польща. «Наші відносини такі хороші, що я навіть не знаю, що зробити, аби вони стали ще кращі», — пожартував Прем'єр-міністр Польщі Влодзімєж Цімошевіч. Справді, нинішній його приїзд не відзначався ні сенсаційними суперечками, ні суперечливими сенсаціями. Навіть під час прес-конференції (після того, як підписали кілька двосторонніх документів) Влодзімєж Цімошевіч і Павло Лазаренко суто по-діловому відзвітували про те, що домовилися очолити Комісію з питань економічного співробітництва (аби тримати його під контролем), сприяти заснуванню спільних підприємств, вивчити перспективи створення вільної економічної зони, до кінця року на двох прикордонних пропускних пунктах організувати спільний контроль, відкрити культурні центри Польщі й України в столицях держав. Прем'єр Цімошевіч оголосив про можливий кредит нашій країні під продаж польських комбайнів «Бізон». Україна, у свою чергу, пообіцяла обміркувати свою участь у будівництві газопроводу «Ямал — Європа».

Але будь-яка держава, навіть сусідня і дружня, не бюро добрих послуг. Тому постає природне запитання: чому Польща прагне «підтягнути» нас до свого рівня? На це запитання однозначної відповіді немає.

Український товаровиробник, який поки що не витримує конкуренції із завезеними з Польщі дешевими (бо не завжди якісними) товарами, скаже: поляки просто намагаються завоювати український ринок (до речі, цього року товарооборот між країнами зріс на 500 млн. доларів). Інший резонно помітить: у такому разі Польща не пропагувала б створення спільних проектів, обмін новітніми технологіями тощо.

По суті, виходить, що Республіка Польща, економіка якої протягом останніх трьох років розвивалася найшвидшими в Європі темпами, свідомо готує собі конкурента. Адже, якщо Україні вдасться реформувати економіку, то за своїм потенціалом вона випередить Польщу. Можливо, секрет у тому, що Польща більше боїться непередбачуваної Росії, ніж конкурентоспроможної України, прекрасно розуміючи: чим стабільніший (передусім, економічно) буде сусід, тим спокійніше спатиме Варшава.

А те, що, розмовляючи з Україною, Польща завжди пам'ятає про Росію, засвідчив і нинішній візит. Недарма Президент України Леонід Кучма і Прем'єр-міністр Польщі Влодзімєж Цімошевіч вийшли після зустрічі до журналістів, аби оприлюднити своє ставлення до підготовки договору між Росією і НАТО: мовляв, до таких переговорів слід залучати не лише Росію, а й усі «малі, великі й середні» країни.

Розумний знає, з ким слід дружити і кого не варто при цьому забувати. А щодо наших інтересів, то нині економіка України перебуває у такому стані, що потребує термінових «вливань» — іноземних інвестицій. На польські злоті ми вже можемо розраховувати.

На знімках: угорі — під час зустрічі Голови Вервховної Ради України Олександра Мороза з Прем'єр-міністром Польщі Влодзімєжем Цімошевічем; прем'єрам є про що поговорити.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Народний депутат України Валерій БАБИЧ:

Нашій гривні бажають твердості

НЕЩОДАВНО у Вашингтоні завершилися щорічні збори Міжнародного валютного фонду і Світового банку. Прокоментувати результати їх роботи для нашої країни ми попросили члена офіційної делегації України, відомого політика й бізнесмена, народного депутата України Валерія БАБИЧА.

— Валерію Георгієвичу, чим був викликаний ваш інтерес до зборів Міжнародного валютного фонду?

— У роботі цього найбільшого міжнародного форуму фінансистів я брав участь передусім як політик, зацікавлений в успішних переговорах нашого уряду з міжнародними фінансовими організаціями. Вже не вперше брав участь у таких заходах і можу засвідчити, що члени нашої делегації мали дуже напружений порядок денний: зустрічі йшли буквально одна за одною і потребували максимальної уваги, ділової твердості й дипломатичного такту. Важливі були для мене зустрічі з провідними постатями фінансового світу, і я знайшов розуміння цього з боку керівництва нашої делегації, віце-прем'єр-міністра Віктора Пинзеника.

— То яке ж ставлення міжнародних фінансових кіл до України?

— Практично під час кожної офіційної зустрічі нас вітали з успішним закінченням грошової реформи. Запровадження гривні як завершальний етап монетарної стабілізації однозначно вважають чинником, який сприятиме підвищенню довіри до України з боку іноземних інвесторів і кредиторів. Усі також бажали нашій валюті бути такою ж твердою й конвертованою, як і срібна гривня — «новоділ», котру як сувенір подарував нашим партнерам на переговорах голова Нацбанку Віктор Ющенко. До речі, він привіз із собою до Вашингтона листа, що підтверджує прийняття Україною умов восьмої статті Статуту МВФ, де йдеться про надання гривні статусу конвертованої валюти. Та про це, гадаю, докладніше може розповісти сам Віктор Ющенко.

— Либонь, порушувалося питання і про стабілізаційний фонд гривні?

— Гадаю, не відкрию великої таємниці, підтвердивши ваше припущення. Однак маю зазначити, що деякі вітчизняні й зарубіжні фахівці піддають сумніву доцільність створення такого фонду. Ще раз нагадаю, що кошти стабілізаційного фонду можуть бути використані тільки на проведення валютних інтервенцій Нацбанку для усунення короткотермінових, кон'юнктурних коливань курсу гривні. Ці кошти підлягають негайному поновленню після зникнення короткотермінового дестабілізуючого чинника (приміром, спекулятивних чуток або попиту, що спричинив потребу «прикрашання вітрини балансу» на звітні дати). Нині, коли відносна стабільність гривні забезпечується здоровою монетарною політикою Нацбанку (а певна девальвація гривні, зумовлена триванням інфляції й покликана підтримати вітчизняних експортерів, за прикладом Польщі чи Росії, має відбуватися у запланованому порядку), ми могли б знайти і краще застосування для кредитів МФВ.

І у МВФ, і у Світовому банку, і в ЄБРР добре уявляють суть і гостроту наших фінансових проблем. Розмова із заступником директора-розпорядника МВФ паном Фішером, приміром, показала, що ми цілком можемо розраховувати не лише на розуміння, а й на певну фінансову допомогу в розв'язанні проблем у наших шахтарських регіонах. Для мене як депутата саме від шахтарського регіону ця зустріч була дуже важлива. Але, звичайно, цілком наші проблеми зможемо розв'язати лише ми самі.

Хотілося б також відзначити й зустріч з керівництвом Європейського банку реконструкції та розвитку — президентом Жаком де Ларoз'єром і першим віце-президентом Рональдом Фрімейном. Як відомо, 1998 року щорічні збори ЄБРР проходитимуть у Києві, і керівництво банку має намір на цей час збільшити фінансові вливання до нашої економіки в кілька разів. Йдеться не тільки про збільшення лімітів кредитування, а й про деякі нові, оригінальні проекти.

— Ваша компанія, УФГ, здається, вже має досвід співробітництва з ЄБРР?

— Так, АТ «Українська фінансова група» справді має такий досвід, і ми маємо намір продовжувати наше співробітництво. Найвідоміший зі спільних проектів — створення «Київського міжнародного банку». Звичайно, під час наших зустрічей ми не обминули тему підвищення ефективності КМБ. Бажання стати акціонером КМБ висловив один з найбільших міжнародних банків, і ми провели попередні переговори з його керівництвом, яке також було присутнє у Вашингтоні на зборах МВФ. Нині ще зарано говорити про щось певне, але, погодьтеся, такий інтерес сам по собі багато про що свідчить.

— Отже, не тільки як депутат, а й як бізнесмен, ви не гаяли часу на такому представницькому форумі?

— У вашому запитанні міститься й відповідь. Так, офіційні зустрічі доповнювалися діловими. Ми намітили значне розширення наших операцій із швидкого переказу грошей у системі «Вестерн Юніон Файненшл Сервісіс» і невдовзі зможемо запропонувати нашим клієнтам додаткові послуги з переказування грошей на оплату лікування та навчання за кордоном, придбання предметів особистого користування тощо.

Намічено й нові проекти. Серед них і той, що не має аналогів в Україні: коли цей «пілотний проект» з українськими цінними паперами виявиться вдалим, то можна буде говорити про його тиражування по всій країні. На жаль, усе, що стосується фінансових операцій, нормальних у розвинутих країнах, у нас це пов'язано з дуже багатьма проблемами, в тому числі й законодавчими.

Підбиваючи підсумки поїздки, можу сказати, що вона дала можливість краще зрозуміти, яких законодавчих змін потребує Україна для того, щоб посісти гідне місце у світовій економіці. Гадаю, майбутні дебати у Верховній Раді щодо податкового кодексу, банківського законодавства, закону про валютне регулювання нададуть шанс виправити становище, що склалося.

Інтерв'ю вів Олексій БОЖЕНКО.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Не так тії вороги, як добрії люди...

або Кілька міркувань з приводу так званого разслідування «КП» «Украина держится зубами за свой золотой запас»

Про «братні зв'язки» легко говорити. Жити — значно важче

Пригадуєте «бородатий» анекдот? Прогулювалися старим парком українець і росіянин — та й натрапили на скарб. «Давай поділимося по-братньому», — запропонував росіянин. «Е ні, — не погодився українець. — Ліпше порівну».

Своїм золотим запасом, як і власністю колишнього Союзу за кордоном, Росія з нами не поділилася навіть «по-братньому». Бо їй, як спадкоємниці та правонаступниці Союзу, мовляв, усе належить. Навіть Чорноморський флот із цілим містом Севастополем. Бо там з позаминулого століття російський флот базувався і російські моряки захищали й здавали Севастополь. Наче без українців. Але і Санкт-Петербург стоїть на кістках українських козаків, і немало там нашого люду поклало голови під час другої світової, але ми не претендуємо на військову присутність у цьому місті. Мало того, половину саркофага, яким накрито смертоносний розірваний 4-й реактор на Чорнобильській АЕС, готові «відписати» нашим сусідам у довічне користування. Бо то, що не кажіть, є справжній «спадок» від розваленого Союзу, його виразний символ. Але росіяни його чомусь не беруть.

До вивертів наших сусідів ми вже звикли і, відверто кажучи, це нас не дивує. Як і постійні спроби засобів масової інформації Росії принизити Україну, показати її залежність від північного сусіда, а то й неспроможність нашого державотворчого процесу. Мовляв, нічого у нас путнього з тою «незалежністю» (вони навіть це слово не перекладають російською мовою) не вийде, все одно впадемо до ніг Росії, чи, як полюбляє повторювати великий українофоб і політичний провокатор Жириновський, —«на колінах приповземо» до білокам'яної.

Але не кланяємось, не повземо. Хоч і нелегко нам, як, до речі, й російському народові. Отож утвердження в Європі, у світі незалежної Української держави — і це чим далі, тим виразніше видно — викликає неприховану злобу в певних колах сусідньої держави, що почасти вихлюпується й на сторінки російської преси.

Так зване розслідування «Украина держится зубами за свой золотой запас», яке з'явилося 1-го жовтня на сторінках «Комсомольской правды», —типовий взірець думок і настроїв, які домінують у російських мас-медіа щодо нашої країни.

Здавалося б, що тут поганого, коли золоті запаси населення України стають основою золотовалютного резерву нашої країни. Тим паче, що від золотого запасу Союзу нам не перепало ані грама (про що автор «розслідування», якийсь Сергій Ільченко, не обмовився жодним словом), а свої золоті копальні ми лише починаємо облаштовувати. До речі, ломбарди, наскільки мені відомо, є в Парижі, Лондоні і, звісно, у Москві. Але чомусь саме українські викликають цілковите несприйняття «закомсомолізованого» автора. Та ще й якась дивна, чи, точніше, доволі приблизна в нього арифметика. Судіть самі: «По расчетам независимых экспертов, Днепропетровская область каждый месяц отправляет в Киев в среднем 45 граммов ломбардного золота. В Украине 25 областей. Итого: 1.125 кг ежемесячно, 13 500 кг за год. Это больше, чем выбило из населения республики ЧК-ОГПУ в 1920 году»... По-перше, автор, очевидно, мав на увазі все-таки 45 кілограмів, а не грамів. Але так бідолаха поспішав із друком (аби обивателя з Підмосков'я чи Костроми не гриз сумнів: чи то справді в «России-матушке» простій людині прожити легше, ніж у «незалежній», чи то всього-на-всього пропагандистські міфи?), що на таку дрібницю й уваги не звернув. А, по-друге, хіба можна ставити Дніпропетровську область на один щабель, скажімо, з Чернівецькою чи Волинською, де населення у декілька разів менше. Ось таке, даруйте, «розслідування». Але згадка про ЧК-ДПУ (звісно, для замашної, батіжної аналогії) має компенсувати приблизність підрахунків.

Та коли вже «КП» провела таку аналогію, то хочу її доповнити ще одним фактом. Після того, як російський уряд у вересні 1920 року підписав декрет про конфіскацію та реквізицію майна приватних осіб на теренах, захоплених радянськими військами, лише в Києві було «поставлено на облік та вилучено» 150 приватних зібрань — понад 200 тисяч предметів старовини і мистецтва на суму майже один мільярд карбованців у цінах 1915 року. Тобто приблизна вартість усього золотого запасу царської Росії.

«Умом Россию не понять», бо міжнародне право не для неї писане

— Справді, інакше як інтелектоцидом стосовно України це назвати не можна, — каже голова Національної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей Олександр Федорук. — І таке практикувалося донедавна. Небачений грабіж, нечуване торжище на державному рівні. З церков і соборів, з музеїв і приватних колекцій Києва та інших українських міст під дулами чекістських наганів вилучали наші святині, які згодом опинялись у російських музеях, у приватних колекціях, а то й взагалі за межами Союзу. Ось і дотепер перебувають на «тимчасовому зберіганні» в Ермітажі й Третьяковці фрески зі знищеного в 1934 році Михайлівського Золотоверхого Собору.

Або згадаймо втрати нашої національної культури за часів другої світової війни,— продовжує Олександр Касьянович. — Наведу лише один приклад. У записці колишнього директора Кенігсбергзького замку, доктора Роде, зазначалося, що після відступу фашистів з України йому передали колекцію Харківського музею, яку складали картини західноєвропейського мистецтва, російського мистецтва XIX століття, ікони й царські врата з Ковеля, а ще цінності з київських музеїв, запаковані в 98 ящиків, де зберігалося, зокрема, близько 800 ікон. «Найвидатніше зібрання ікон у світі», — писав Роде. І ось війна закінчилася. Німеччина капітулювала. Десятки тисяч награбованих у нас пам'яток повернулися до СРСР й опинилися на території... Росії.

Так, є норми міжнародного права. Є рішення Гаазької конвенції 1954 року про захист культурних цінностей на випадок збройного конфлікту. Є рішення конвенції ЮНЕСКО від 14 листопада 1970 року, спрямовані на заборону та попередження незаконного вивезення та передачі права власності на культурні цінності. Та в Росії свій, особливий, підхід до цих норм міжнародного права. А тим паче в тих випадках, коли треба щось повертати. Та ще й Україні. До речі, Угоду про повернення культурних та історичних цінностей державам їх походження, яку разом з іншими керівниками СНД підписав у Мінську 14 лютого 1992 року і Борис Єльцин, російський парламент денонсував.

А тим часом, скіфські скарби, знайдені археологами в Україні, експонують на Заході під недвозначною назвою «Російське золото», а стародавні храми XI-XII століть Києва і Чернігова представлені в усіх виданнях з історії... російської архітектури. Російська література, виявляється, бере свої початки, свої витоки від видатної літературної пам'ятки давнини «Слово о полку Ігоревім», де йдеться про трагічний похід новгород-сіверського князя Ігоря проти половців... І цю низку колоніальної експансії, планомірного поглинання наших культурних надбань можна продовжити. Бо Москва протягом століть не лише викачувала наші природні багатства, але й охоче послуговувалася нашим інтелектом, зрештою — присвоїла собі нашу давню історію, переписавши її на свій лад. Ось чому сьогодні й дивується світ: звідки взялися оті українці, з якої планети раптом з'явилися? Бо все, що надбав наш народ протягом століть, чим увійшов до історії, світової культури, довго подавалося в світі (та ще й сьогодні цей процес частково триває) як польське, австрійське, а найчастіше — російське.

Справді-бо, «умом Россию не понять».

РАССЛЕДОВАНИЕ «КП»

Украина держится зубами за свой золотой запас

(Окончание. Начало на 1-й стр.)

У вже згадуваному «розслідуванні» «КП» натрапляємо на ще один характерний для цієї публікації «розвінчувальний» пасаж з уже традиційною кінцівкою-аналогією. «Здесь (у музеї Нацбанку України. — **В. К.**), — не приховує обурення автор, —выставлены чудесные вещи российских ювелиров — Фаберже, Овчинникова, Салтыкова, Рюкерта. Музей называется «Сокровища Украины». Его современная экспозиция весьма напоминает подобного рода заведения в гитлеровской Германии. С одним лишь различием — там экспонаты шли из концлагерей». Але це якраз і є суттєва відмінність, бо київська скарбниця поповнюється законним шляхом і згадка про фашистські концтабори в даному разі така ж доречна, як сідло на корові.

Дивно, як це автор «комсомолівського» розслідування не «знайшов» у сучасній Україні чогось спільного з режимом Саддама Хусейна. Мабуть, щоби не дратувати Володимира Вольфовича, який полюбляє робити пропагандистські візити до Іраку.

А натомість «КП» вдається до відвертої фальсифікації фактів. Начебто голова Нацбанку Віктор Ющенко під час візиту до США обмовився, що «стабилизационный фонд гривны — то бишь золотой запас страны — лучше иметь за пределами Украины». У пресслужбі Нацбанку підтвердили, що ці слова належать Вікторові Андрійовичу. Але мова йшла не про золотий запас, як це уточнює автор «КП», а про кредит МВФ для грошової реформи в Україні, щоби ці кошти не розпорошувати, не використовувати для інших потреб. Та й сказано це не за океаном, а в стінах українського парламенту.

Навіщо вони це роблять?

Поява в «КП» так званого журналістського розслідування досить виразно лягає до низки публікацій, якими останнім часом буквально заряснiла російська преса. Згадаймо, хоча б недавній скандальний передрук в «Известиях» фальшивки про нібито виявлені ізраїльськими митниками у валізі експрезидента України Л. Кравчука 30 мільйонів доларів. Усе це робиться з єдиною метою: дискредитувати Україну та її керівництво в очах світової громадськості, в очах впливових світових організацій. Мовляв, знайшли з ким мати справу! Та ці хохли ще з печери не вийшли, суцільні корупціонери і злодії. Як ще донедавна московські спецслужби всіляко творили і роздмухували у світі міфи про юдофобство українців і їхнє прислужництво німецькому фашизму. І, на жаль, досить вдало, бо й досі навіть деякі наші співвітчизники (звісно, промосковської орієнтації) не можуть позбутися тої відвертої ідеологічної полуди. Бо коли вже і рахувати зрадників за часів другої світової війни, то досить назвати власовську армію, яка складалася здебільшого з росіян.

Але повернемося до теми нашої розмови. Публікація в «КП» — ще один промовистий приклад інформаційної маніпуляції, психологічного натиску для придушення нашої здорової психіки. Таким чином преса сусідньої держави хоче утвердити в нашій свідомості думку, що без Росії, без її «братніх обіймів» ми нічого не варті і нічого нам не вдасться зробити. І наше прагнення жити самостійним життям — то ілюзія, не підсилена життєвими реаліями.

Зрештою, ми ніколи не відгороджувалися від Росії залізними заслонами і в майбутньому не думаємо цього робити. Бо так уже нам наречено долею: жити по сусідству, допомагати один одному. І шанувати одне одного, без чого добра і злагоди не буває. Як між окремими людьми, так і між народами.

Так уже склалося історично, що багато наших мистецьких речей, у тому числі — і золотих, опинилося в російських музеях, у російських колекціях. Причому нерідко незаконним шляхом. Але було б великою ілюзією сподіватися, що вони повернуться в Україну. Можливо, згодом, коли виростуть нові покоління, не вражені рецидивами імперського мислення, це і станеться. Але не тепер. Бо навіть такий авторитет у науковому світі, як академік Дм. Лихачов, не моргнувши оком, заявляє, що «реалізація Мінської угоди загрожує розривом єдиного культурного простору та перетворенням країн Співдружності на провінційні держави», мало того — «викличе хаос та культурні втрати в багатьох країнах». Виявляється, що чим більше наших культурних надбань повернеться до Києва, Львова і Дніпропетровська, тим гірше для престижу нашої держави, мало того — перетворить її на провінцію. Оригінальна логіка в російського академіка — чи не правда? То що вже казати про тамтешнього обивателя із Самари чи Смоленська.

Ні, Росія на правах сильнішого не звикла віддавати. А тим паче — Україні, звідки вона протягом століть лише забирала, що хотіла і як хотіла. І досі споглядає на свою сусідку, як на «бідну родичку».

Нам, звісно, чужого не треба. Але і своїм поступатися не варто. Отож у широкомасштабному договорі між Україною й Росією про дружбу і співробітництво, який нарешті наші держави майже готові підписати, треба зафіксувати і прагнення обох сторін повернути культурні цінності, які незаконним шляхом опинилися на їхніх територіях. Проти чого, до речі, категорично виступає Росія.

Але хто за нас заступиться, якщо ми самі цього не зробимо?

У номер

● *Житомир*

Малин пам'ятає Маклая

Єдине місто в Європі, де є пам'ятник видатному дослідникові Миклухо-Маклаю, встановлений десять років тому на честь сторіччя першого приїзду Миколи Миколайовича сюди, де жили його мати, двоє братів і сестра, — Малин. Осінні квіти до пам'ятника та надмогильного пам'ятника матері вченого поклали учасники науково-краєзнавчої конференції, яка продовжила цикл заходів, присвячених 150-річчю з дня народження Миклухо-Маклая, що розпочалися ще в липні. Учені й краєзнавці поверталися з конференції із щойно виданою книгою «М. М. Миклухо-Маклай і Україна», автором якої є кандидат географічних наук Микола Кострица.

● *Донецьк*

Зарплату — на-гора!

Акцію протесту розпочали в четвер гірники самостійної шахти «Шахтарська-Глибока». Частина працівників першої і другої змін відмовилася підніматися на-гора до тих пір, поки не буде погашено кількамісячну заборгованість із заробітної плати. До кінця дня кількість учасників акції досягла 68 чоловік. Медики, які спустилися в лаву, обстежили шахтарів і вивели на поверхню дев'ятьох, для яких тривале перебування на глибині більш як кілометр загрожувало здоров'ю. Нині робота підприємства фактично паралізована. Пікантності ситуації додає той факт, що колектив саме цієї шахти свого часу присвоїв звання почесного шахтаря Президенту України Леоніду Кучмі.

● *Сімферополь*

Високе крісло вже не вакантне

Кандидатами на посаду Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим депутати назвали трьох осіб: директора птахофабрики «Південна» Сімферопольського району Віталія Верченка, голову агрофірми «Дружба народів» Красногвардійського району Василя Кисельова і керівника авіапідприємства «Атлант» Василя Шпилькіна. У процесі обговорення Верченко зняв свою кандидатуру, і в бюлетені для таємного голосування було внесено прізвища Кисельова і Шпилькіна. У зв'язку з відставкою напередодні Голови ВР Криму Євгена Супрунюка, сесія прийняла постанову про відставку президії парламенту у повному складі.

Пізно ввечері 10 жовтня стали відомі результати голосування. За кандидатуру Кисельова висловилися 59 депутатів, проти — 26, Шпилькіна — відповідно 23 і 62.

Василя Кисельова — члена депутатської фракції «Союз», голову депутатської коаліції «Депутати проти корупції та злочинності» було обрано Головою Верховної Ради Криму. Народився він 1948 р. в уральському місті Златоуст. Закінчив Уманський сільськогосподарський інститут за спеціальністю «Виноградарство і плодівництво». 25 років працює у сільському господарстві Криму. Останні десять років очолює колгосп (нині — агрофірму) «Дружба народів». Одружений. Має двох дітей.

У полі зору правоохоронців – колишній Президент України і глава адміністрації Президента нинішнього

Сенсаційну інформацію повідомив під час прес-конференції у Верховній Раді України голова парламентської Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Григорій Омельченко. Працюючи у складі депутатської слідчої комісії у справі ЧМП «Бласко» (Чорноморське морське пароплавство), йому і його колегам вдалося виявити закордонні валютні рахунки високопосадових осіб нашої держави. Зокрема, як запевнив голова комісії, є достовірні документи про перерахування тодішнім керівником «Бласко» Кудюкіним 99 тисяч 662 доларів США у швейцарський банк на рахунок № 457 — «Марія», відкритий на ім'я Олександра Кравчука — сина тодішнього Президента України, а нині народного депутата Леоніда Кравчука. І такі валютні «подачки», за словами Г. Омельченка, в різних варіаціях повторювалися не раз. Так, перевіряючи факти, наведені в нашумілій за кордоном публікації журналу «Фокус», було також встановлено, що в листопаді 1994 року колишній мешканець Одеси відомий спортсмен М. Шнайдер у Гібралтарі отримав від посередника між «Бласко» і плаваючою офтальмологічною поліклінікою «Петро І» громадянина Росії «Х» (прізвище відоме) 300 тисяч американських доларів, і половину з них Шнайдер намагався через ФРН провезти в Україну. В Бориспільському аеропорту його було затримано митниками, але тут з'явилися автомобілі з ескорту Л. Кравчука, і долари «вирушили» до адресата в Україну. Щоправда, чи отримував їх особисто

Звинувачення тижня

Леонід Макарович у лімузині із затемненими шибками, як це стверджує «Фокус», Григорій Омелянович підтверджувати не став.

Голова комісії також наголосив, що відповідні матеріали про ці та інші «донорські» вливання нашим високопоставленим держчиновникам ще 1995 року були офіційно подані Генеральній прокуратурі, а Григорій Омельченко особисто доповідав про це Президентові України тричі, востаннє — у травні цього року. Що йому на це відповів Президент, голова комісії порадив запитати особисто в Леоніда Даниловича.

Хоча і без того можна припуститися думки, що Президент з тактичних міркувань не хотів це ворушити напередодні прийняття Конституції.

Ще одним екзаменом на вірність проголошеному курсу подолання « п'ятої влади» для Президента має стати, за словами Григорія Омельченка, скандал довкола незаконного отримання квартир главою президентської адміністрації Дмитром Табачником. З ініціативи журналістів на прес-конференції цій темі було приділено чимало уваги. Зокрема, повідомили про прийняте напередодні рішення Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією поінформувати Президента України про результати перевірки з цього питання і вважати за неприпустиме подальше перебування Дмитра Табачника на посаді глави президентської адміністрації і використання його на інших відповідальних посадах у державних органах, а також рекомендувати Генеральному прокуророві подати позов до суду про визнання ордера на отримання Дмитром Табачником квартири і її приватизацію недійсними та притягнути до відповідальності посадових осіб Кабінету міністрів й інших держорганів, які допустили цю ситуацію.

Називаючи факти корумпованості всіх гілок державної влади та причини, що призвели до цього, представники парламентської комісії — а її, окрім Григорія Омельченка, представляли на прес-конференції народний депутат України Анатолій Єрмак і головний консультант Микола Мельник наголосили, що їхня позиція досить жорстка, та не опозиційна щодо Президента України. Вони готові ще простягнути главі держави руку допомоги в подоланні «п'ятої» мафіозної влади, але за умови, якщо Леонід Данилович з приводу названих ними кричущих фактів зробить висновки згідно із законом й оголошеним курсом.

Анатолій БЕНЬ.

Від редакції. Ми готові надати Леонідові Кравчуку й Дмитрові Табачнику можливість висловити на сторінках «ГУ» свою думку, з цього приводу.

Уточнення тижня

Не поспішайте з висновками

Заява прес-центру Генеральної прокуратури України

У газеті «Сільські вісті» від 8.10.96 р. була опублікована стаття «Квартира для столоначальника» про отримання квартири Табачником Д. В. У цій статті наводиться текст довідки про результати перевірки, яку проводив старший помічник Генерального прокурора України Куненко П. Г.

Прес-центр Генеральної прокуратури України повідомляє, що жодних документів з цього питання керівництвом Генеральної прокуратури України до Верховної Ради України не надсилалося. Щодо згаданої довідки, то вона Генеральним прокурором України не затверджена, тому що складена передчасно за не повністю перевіреними матеріалами, що потребують додаткових уточнень. Така перевірка нині проводиться. За її результатами буде вжито відповідних заходів реагування згідно з чинним законодавством.

Прес-центр Генеральної прокуратури заявляє, що висновки і пропозиції, наведені в довідці, є особистою думкою Куненка П. Г., а не офіційною позицією Генеральної прокуратури України.

Прес-центр Генеральної прокуратури України.

11 жовтня 1996 року.

Виставка тижня

Ганна РОМАНЦОВА, «Голос України»

Київ Віталія Крижанівського

Є люди, які так само погано вписуються в нашу епоху, як реклама «Кока-коли» в архітектуру древнього Подола. Київський художник Віталій Крижанівський, чия виставка відкрилася в «Музеї однієї вулиці» на Андріївському узвозі, — один із них. Його столичні пейзажі — не данина поетизованій минувшині, але ностальгія за втраченим сьогоденням.

Свого часу Віталій Крижанівський брав участь у найбільших союзних виставках, його роботи купували музеї та власники приватних колекцій. Художника не забували, але й не надто полюбляли — поводирі радянського мистецтва чекали на мажорні інтонації, яких у Крижанівського якраз і бракувало.

У його інтер'єрах завжди присутнє світло старої лампи — здається, протри її добренько, і з туману часу виникне Жінка. Одна із тих, які танцювали мазурку і розмовляли французькою, під час громадянської міняли наряди на сірі сукні сестер милосердя, а згодом — умирали на самоті, забуті, як і цей старий танок.

Густа акварель всотала християнську мораль, розбиту трагедією радянських новобудов. «У її кімнаті», «Самотність», «Великодній вечір», «Чарочки» і, звичайно ж, «Світлий квітень» («Покровська церква»).

— Темою цієї виставки став я сам, з моїм життям та моїм світовідчуттям, — сказав художник. — Тут немає і не може бути ніякої суперідеї.

Є просто світло. Просто старий Київ.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

На знімку: Віталій Крижанівський і вулиця його дитинства («Світлий квітень»).

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Предметом особливої уваги учасників засідання Комісії Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності, що відбулось 10 жовтня, стали Програма діяльності Кабінету Міністрів та проект Державного бюджету України на 1997 рік.

По доповідях заступника міністра економіки Володимира Науменка та заступника міністра фінансів Андрія Литвина народні депутати ґрунтовно й прискіпливо проаналізували подані документи. Зміст висловлених пропозицій та критичних зауважень зводився до того, що вони багато в чому не відображають реального стану економіки і фінансової системи країни. В них нечітко окреслений соціальний аспект, який набув особливої гостроти в умовах структурної перебудови господарства. Бракує конкретності намірам і заходам, спрямованим на припинення спаду виробництва, на прискорення стабілізації, а далі — і відродження пріоритетних галузей — агропромислового комплексу, енергетики, металургійної промисловості, машинобудування.

Учасники дискусії звернули увагу урядовців на необхідність привести свої нормативні акти у відповідність з чинним законодавством, вимогам Конституції. Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, який взяв участь у засіданні, зокрема, підкреслив, що Програма мала готуватись з врахуванням Основних засад розвитку економіки схвалених Верховною Радою в червні 1994 року.

* * *

В ході обговорення Програми діяльності Кабінету Міністрів України на засіданні Комісії з питань молоді, спорту і туризму народні депутати були одностайні в тому, що дії, запропоновані урядом, мають пройти експертизу на відповідність Конституції України та чинному законодавству, та бути узгоджені з проектом Держбюджету на наступний рік.

Для узагальнення Комісія подала ряд пропозицій, які дозволять уникнути деякої декларативності положень, конкретизувати окремі заходи та напрямки діяльності. Зокрема, у сфері здійснення державної молодіжної політики доцільно, розпочинаючи з 1997 року, запровадити механізм поетапної реалізації вимог чинного законодавства щодо дострокового пільгового кредитування молодих сімей. Комісія розцінює цей захід як один з найголовніших у ланці дій уряду щодо запобігання депопуляції населення України.

Прес-служба Верховної Ради України.

Резонанс тижня

Микола КОСИЙ, «Голос України»

Як знайти лікаря Кулика?

Після публікації в «Голосі України» за 5 жовтня статті про лікаря-новатора Івана Онисимовича Кулика і про дію його унікального протиракового препарату флараксин, телефони редакції та харківського корпункту уже кілька днів підряд буквально «гарячі» від телефонних дзвінків з усієї України. Звучить єдине запитання: як зв'язатися з лікарем Куликом?

Відверто кажучи, готуючи цей матеріал до друку, я не передбачав, що він матиме такий резонанс.

Отже, всю інформацію про метод лікування та придбання флараксину можна одержати в Харкові за телефонами: 45-66-28, 14-07-37 або безпосередньо звернутися до науково-лікувального фітоцентру «Фенікс» за адресою: 310002, Харків, площа Свободи, 7, готель «Харків», кім. 628. А також у його філіях: у Сімферополі в поліклініці республіканської онкологічної лікарні в лікаря Олександра Григоровича Філенка за телефонами: 25-81-93, 23-21-76; у Рівному в обласній онкологічній лікарні у лікаря Людмили Степанівни Раєвської за телефоном: 22-21-40.

Лікар Кулик дякує народним депутатам України, діловим людям країни, які відгукнулися на цю публікацію і пропонують його центрові дійову допомогу. А всім бажає здоров'я, довголіття і готовий по можливості допомогти кожному, хто звернеться зі своєю недугою.

Харківська область.

Акція тижня

Іван ІЛЛЯШ, «Голос України»

Колеги Пєчкіна пропонують...

«ПОШТА — найкращий вибір» — під таким девізом проходить у країні Всесвітній тиждень пошти.

У ці дні поштарі надають звичні та неординарні послуги. Зокрема, міське підприємство поштового зв'язку (МППЗ) «Київпошта» проводить в операційному залі поштамту спецпогашення конвертів. Крім того, провідні фахівці МППЗ відповіли на запитання киян, вислухали їх пропозиції щодо поліпшення якості обслуговування клієнтів під час прямого телефонного зв'язку. — Безпосереднє спілкування, скажімо, показало, що найболючішою проблемою жителів столиці був і лишається стан поштових скриньок, — розповідає начальник відділу експлуатації поштового зв'язку «Київпошти» Ніна Гавриш. — Доводилося ще і ще раз пояснювати, що абонентські шафи — власність ЖЕУ, а ми лише експлуатуємо їх, згідно з договором. Чимало питань виникає з приводу поштових відправлень. Як повідомили поштарі, віднедавна, приміром, дозволяється відправляти міжнародні посилки з товарами різного найменування на суму до 1500 гривень. Окрім іншої цінної інформації, клієнтам протягом тижня надавали традиційні сучасні послуги поштового зв'язку. А це і пряма розсилка реклами, і електронна пошта, і банківські операції та обмін валют, і реалізація товарів культурно-побутового призначення, і, звичайно, роздрібна торгівля газетами та журналами.

— Всесвітній тиждень пошти у нас триває цілий рік,— запевняє Ніна Гавриш.

Сергій ВЛАД, журналіст

Послуга тижня

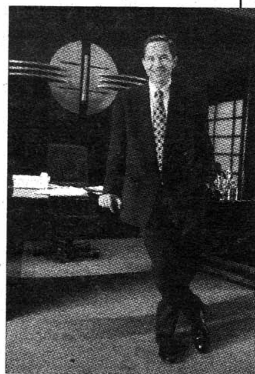
«Приватбанк»: і економіка, і мораль

ГОЛОВА правління дніпропетровського комерційного «Приватбанку» Сергій Тігіпко під час кожної зустрічі з журналістами наголошує на моральному боці свого бізнесу.

Треба погодитися, підстав для цього у нього достатньо. За всіма показниками «Приватбанк» належить до найстабільніших кредитно-фінансових установ держави. Нині серед його клієнтів — 18 тисяч підприємств та організацій хімічного, металургійного, машинобудівного комплексів, а це, зважай, 30 тисяч рахунків. Понад 123 тисячі громадян довіряють «Приватбанку» свої заощадження. Хто не знає рекламного телеролика, присвяченого перевагам клірингової мережі «Приватбанку», через яку перекинуто місток до Російської Федерації! Менш відомий вексельний центр, проте і його вже визнали, бо тут котується боргових зобов'язань на 20 мільйонів з гаком гривень. Певно, це і є моральний бік банківського бізнесу, про який і цього разу нагадав Сергій Тігіпко. І дуже доречно. Адже це сталося в момент, коли «Приватбанк» репрезентував першу вітчизняну пластикову картку Visa, виготовлену за спеціальним замовленням відомою англійською компанією «Де ля Рю». Україна стала сотою державою, яка тепер підключена до комп'ютерної і телекомунікаційної мережі «Visa-Net». Її можливості не потребують коментарів: 11 мільярдів операцій на рік, 20 тисяч —за хвилину. Отже, маємо пластикові гроші.

На початковому етапі клієнтам пропонуються магнітні картки трьох типів — Classic-Visa, Business-Visa, Gold-Visa, найбільше пристосовані до українського ринку.

Одразу зазначу, що не всім вони по кишені. Власник зобов'язаний відкрити страховий депозит у відділеннях «Приватбанку» щонайменше на 2 тисячі доларів США у будь-якій валюті. Тож пластикова картка для людей грошовитих. А витрати на її придбання згасають проти яскравих перспектив. З карткою зникає головний біль, пов'язаний з перевезенням готівки. Для корпоративних клієнтів вона просто знахідка, бо, скажімо, на утримання за кордоном літака потрібна неабияка кількість готівки. Власники карток —щасливчики: їхні гроші заробляють гроші, бо залишки коштів на страховому депозиті зберігаються під спокусливим процентом. Дбаючи про інтереси своїх клієнтів, «Приватбанк» узявся за створення необхідної для функціонування пластикових карток інфраструктури. До кінця цього року буде укладено близько тисячі угод з торговельними закладами і центрами послуг. А вже на початку наступного року в Україні з'являться перші банкомати.

А що робити тим, у кого немає двох тисяч доларів, знову заздрити? Зачекайте. Аби «Приватбанк» не дбав про загальнодержавний інтерес, голові його правління не повірили б, коли він починає говорити про моральну сторону банківської справи. І тому в найближчих планах «Приватбанку» — створення української пластикової картки для загального користування.

На знімку: Сергій ТІГІПКО.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Гроші за хліб — наперед

Санкція тижня

ТІЛЬКИ за умови попередньої оплати починають відпускати свою продукцію магазинам хлібозаводи Одеси. Такий крайній захід запроваджено з вини торгівлі: вона ніяк не поверне підприємствам борг за раніше поставлені хлібобулочні вироби на суму понад 1,3 мільйона гривень. А пекарям, у свою чергу, нема за що купувати борошно, вони заборгували «Елеваторзернопрому». А в того немає коштів на придбання зерна у селян: його запасено поки що лише стільки, що стачить до кінця нинішнього року. А як жити-харчуватися далі?

То що, відтепер у мешканців Одеси проблеми з придбанням хліба? Цього не скажеш, хоча декотрим від послуг найближчих магазинів-боржників і доведеться відмовитися, бо там нині можна бачити лише порожні полиці. Однак у місті є, на щастя, немало магазинів, які не втратили довір'я пекарів, — їм відпускають хліб без попередньої оплати, але з обов'язковим поверненням належних сум грошей заводам протягом наступних трьох днів. Це передусім фірмові магазини й кіоски самих хлібозаводів — їх понад 70, а також дисципліновані платники інших структур, в тім числі приватних. А злісним боржникам хлібобулочні вироби відпускатимуть лише після відшкодування боргів.

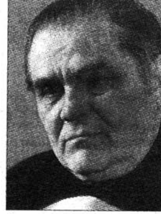
У торгівлі, отже, в результаті запроваджуваних заходів, може, і вдасться навести порядок, за яким гроші, виторгувані в населення за хліб, не «прокручувалися» б заради додаткового власного «навару», а відразу поверталися хлібозаводам. А ось як бути з іншим боргом пекарям — з боку держбюджетних організацій: армії, закладів утримання засуджених тощо? Цю проблему здатен розв'язати, вважають на місцях, тільки уряд.

Одеса.

Спогад тижня

Людина від Бога

15 ЖОВТНЯ виповнилось би 75 літ Дмитрові Луценку, істинно народному поетові-піснярові. Щойно в «Українському письменнику» вийшла книга спогадів «Як тебе не любити»; на будинку по вулиці Суворова в Києві, де в останні роки жив поет, відкрито меморіальну дошку. А в Березовій Руді на Пирятинщині, де він народився, проведено конкурс на краще виконання Луценкових пісень. Нижче публікуємо уривки зі спогадів художнього керівника академічного народного хору імені Верьовки Анатолія АВДІЄВСЬКОГО про колегу і побратима.

«Дмитро Омелянович — особистість непересічна, від Господа Бога дана нам, я в цьому не раз переконувався. Він сприймав життя по-своєму, завдяки надзвичайно тонкій вдачі, чистій натурі... Перше знайомство наше відбулося під час роботи над піснею Дмитра Луценка та Ігоря Шамо «Зачарована Десна». Тут важлива була стихія спілкування й творчого взаємозбагачення співаків та музикантів з авторами пісні. Дмитро Омелянович багато працював, щоб поезії до ладу лягали на музику, але був і вимогливий до виконавців. Отож і просиджував на репетиціях разом з нами, радіючи, як на його очах обростали золотим пір'ячком крила казкової жар-птиці — його пісні. Сам він допомагав нам своєю присутністю, своїм творчим захопленням і непідробною, по-дитячому щирою радістю. І це наснажувало весь колектив, створювало особливий настрій. Так уже він тих дівчаток вихваляв, знаходив кожній приємні слова...

Але в ті часи і бюрократична машина диктувала свої вимоги. Тожми, артисти і композитори, хто працював у жанрі пісні, мусили сплачувати якусь данину тій системі. Нам з Дмитром Омеляновичем закидали не раз, що ми захоплюємося ліричними піснями, а в них нема бурхливого сьогодення, не оспівується комуністична доба — «напишіть патріотичну пісню!». Вже обридло слухати оті закиди. І в мене виникла ідея: «Давайте напишемо про козаків-запорожців!». А саме тоді вийшла книга П. Шелеста "Україна наша радянська", де було позитивно оцінено історію Запорозької Січі. Бачу, у поета загорілися вогники в очах, він почав творити прямо в моєму кабінеті. Через якийсь час озивається: «А як вам оце?»:

Не громи в степах гудуть — запорожці ідуть... Хто веде їх у буран? Кривоніс і Богдан...

Захопила мене ця строфа, сів одразу ж до інструмента і взяв перші маршово-похідні акорди... Коли показали вперше пісню, на неї одразу ж було покладено вето, але знайшлись люди, які захистили твір, і став він не менш популярним, ніж інші пісні на вірші Дмитра Омеляновича...

Не раз я виступав з пропозиціями, клопотався за відкриття співочого поля, за проведення фестивалю в Каневі, біля могили Шевченка. Деколи передавали через Міністерство культури: «Чого там Авдієвський хоче? Йому більше за всіх треба? Хай співає собі мовчки!». Дуже сміявся Дмитро Омелянович з отого «співання мовчки». А інколи втішав, мовляв, не переживай, бо найкращий оцінювач наших справ — це народ, якщо він прийме, то ніяке міністерство не зупинить ту чи іншу пісню. І справді, так було не раз з його піснями, їх визнав і прийняв за свої український народ. Вічна шана йому!»

Жив відважний Полікарп...

Двічі висунутому Шафеті присвячується

Репліка тижня

Є на славній Волині суперславний журналіст (таким він себе вважає) і верховний суддя всіх видань і телерадіоканалів (на цю посаду він теж сам себе призначив) пан Полікарп Шафета.

Свого часу цього видатного пера не задовольнила премія імені Ярослава Галана, здобута ним у палкій боротьбі з українським буржуазним націоналізмом (це в ті часи, коли любов до свого народу обов'язково вважали націоналізмом і обов'язково буржуазним). Метр Шафета двічі організовував своє висунення й на Державну премію імені Шевченка, але розумні люди в Шевченківському комітеті двічі не віддали йому голоси.

Із здобуттям Україною незалежності двічі висунутий Полікарп втратив орієнтири. На кому ж тепер заробляти політичні дивіденди головному редакторові газети «Волинь»? Таврувати́меш далі отих буржуазних націоналістів — кури засміють. І вирішив пан Шафета всі залишки своїх розумових здібностей спрямувати на плюмування інших видань. Аякже, таврує, повчає, значить, начальник, значить, на виду.

Надало КСП «Україна» Ковельського району бичка для розіграшу лотереї серед передплатників «Голосу України» — наш пильний Полікарп тут як тут: беріть звідки хочете, каже, тільки не з мого села. Ну просто поміщик і пан на всю губу. І як ото воно у борців з буржуазним націоналізмом психологія швидко міняється — просто диво дивнеє.

А «Голос України» (ну, до чого ж зухвалий) узяв та й не злякався вельможного Полікарпа, а розіграв того бичка, і отримали його добрі люди — сім'я механізатора Павла Гаврилюка з села Бужанка Волинської області.

Не стерпів такої наруги Полікарп і надрукував гнівну кореспонденцію у газеті «Волинь». Про що вона — автор і сам не втямив, бо називалася «Бичок... для парламентської газети». Переплутав, сердешний, шановного механізатора з таким собі «Голосом України». Трапляється...

У цій самій кореспонденції «Волинь» «бичкотемою» не обмежилась. Втнула й таке: «Але наскільки нам відомо, депутати — розумні люди, про що свідчить і те, що жоден з них не відмовився від 200 мільйонів карбованців на користь випуску улюбленої газети, коли йшов на літні вакації». Написано, правда, недолугo, чи то «не відмовився від 200», чи то «на користь», але зрозуміти тую грамоту таки можна.

Шановні народні депутати України! Де гроші? Ану, швиденько несіть по 200 млн. крб., тобто по 2 тис. гривень до парламентської газети. Вже осінь надворі! Не підводьте пана Полікарпа, бо чоловік, чого доброго, зовсім у розумні попишеться...

Петро ІВАНЕНКО,
шафетознавець.

Віктор СКРИПНИК, «Голос України»

101-й рецепт для сільського клубу

ВІННИЦЬКЕ обласне управління культури розробило дещо незвичний збірник порад. Він так і називається «Як заробити гроші сільському закладу культури».

Промовистим доповненням до ста порад — а їх саме стільки у збірнику — могла б бути «схема виживання», запропонована культармійцями села Сугаків Могилів-Подільського району.

—На жаль, рекомендації, про які ведете мову, до нас не дійшли, — каже Василь Бирлинський, заступник голови правління колективного сільгосппідприємства «Дружба» села Сугаків з питань культури і духовного відродження, — але ми також не сиділи склавши руки.

Кілька років тому тут узялися за розширення місцевого будинку культури. Споруджений у середині 60-х, цей заклад потребував капітального ремонту. Заодно вдалося «вибити» кошти на ще одну споруду. Нею став новий дискозал: його «прив'язали» до основної будівлі. Гарно, зі смаком обладнали. У сусідній кімнаті відкрили бар-кафе, щоб усе, як у людей. Як мені розповіли, молодь зі всієї округи, навіть за 10-15 кілометрів, приходила відпочивати сюди. Здавалося, що в цьому особливого? А те, що будинок культури чи не вперше за час свого існування почав заробляти на себе кошти. Попервах вони давали можливість так-сяк зводити кінці з кінцями — решту витрат на утримання сільського закладу все одно відшкодовувало господарство. Але нині сільський будинок культури знову опинився у ролі прохача. У колгоспній касі вітер свище. Як бути далі?

Василь Бирлинський, дипломований фахівець, а ще —молода ініціативна людина, котра, кажуть, змалку виросла в клубі, запропонував простий, на перший погляд, але, як на мене, дуже вдалий спосіб виходу із ситуації.

—Ця ідея, — каже він, — з'явилася не сьогодні. Виношував її якщо не протягом усіх тринадцяти років роботи у цьому ж будинку культури, то принаймні останніх 6-7 років.

Що культармійці взяли за основу?

—Ми не відкривали Америку, — уточнює Василь Іванович, — просто прив'язали наявний у господарстві механізм внутрігосподарського розрахунку до свого невеликого колективу.

Тобто пішли на співпрацю з правлінням господарства на тих умовах, на яких воно співпрацює з іншими виробничими підрозділами, — фермами, бригадами, майстернями тощо. Це так звані внутрігосподарські колективи. А наш колектив будинку культури хіба не такий? Приміщення належить господарству: будували його в основному коштом колгоспу. Утримується також за рахунок господарства. Ось тільки специфіка роботи в культармійців, звичайно, інша. А в інтересах кого вона проводиться? Тих самих трудівників господарства.

Аргументи, а їх В. Бирлинський висловив на засіданні правління господарства, були такі переконливі, що ніхто й не брався спростовувати. Довше дискутували з питання фінансових стосунків. В укладеній угоді, врешті-решт, зафіксували таке. До речі, щодо угоди: якщо з боку правління її підписав тільки керівник господарства Микола Стиренко, про якого в селі кажуть, що він зробив для підтримки культури дуже багато, то з другого боку — підписи всіх працівників БК. Орендна плата становитиме 3 відсотки від виручених коштів. Решта грошей залишатиметься у розпорядженні БК.

Звідки візьмуться гроші? Цією угодою правління господарства надає можливість колективу БК займатися платними формами обслуговування населення. Зокрема, влаштовувати вечори-дискотеки, сімейні свята, вистави, концерти. Новозбудований зал міг би стати місцем для проводів хлопців до армії. Та й весілля в ньому обходилося б дешевше, аніж у «наметі» на подвір'ї — скільки коштують такі задоволення батькам молодих, знають добре.

В угоді обумовлено ще один вид діяльності —можливість займатися торгівлею, в тому числі й продукцією господарства. Тільки так, вважають правлінці, можна зробити своєрідний підрозділ самоокупним.

В. Бирлинський, щоправда, дивиться далі. «Я хотів би, щоб на нашій базі діяв своєрідний народний дім. Справа, зрештою, не в назві. Люди мали б іти до будинку культури зі всім: посидіти в кафе за склянкою кави чи вина, відзначити сімейне свято. А чому б не відкрити тут пункти прокату чи організувати надання побутових послуг? Де в селі можна полагодити телевізор? Де постригтися?»

Задум у Сугаках, де й нині живуть давні мистецькі традиції, де діє єдиний у районі духовий оркестр, що має звання народного, де радує піснями хорланка, вокальний ансамбль, де на відзначення народних свят сходиться мало не все село, — вартий уваги. Однак здійснитись йому, на жаль, не судилося. Одразу після перших кроків у реалізації наміченого тут змушені зупинитися — на шляху культармійців з'явилася постать податкового інспектора. З'ясовується, БК за таких умов діяльності змушений платити податків стільки, як будь-яка комерційна структура.

Коментар начальника обласного управління культури Миколи ІЛЬЧУКА:

—Добре знаю ініціативу культпрацівників цього села. До речі, ми охоче внесемо її до нашого збірника порад «Як заробити гроші сільському закладу культури». Скориставшися з них, певен, не в одному закладі — а в області налічується 1216 будинків культури і клубів — знайшли б для себе багато корисного. Щоправда, всі наші ініціативи дуже непросто узгодити з податковим законодавством. У зв'язку з цим маю намір зустрітися особисто з міністром фінансів. Спробую внести конкретну пропозицію: бодай на якийсь певний час звільнити від податків ті заклади культури, що переходять на роботу в нових умовах.

Друга проблема, що тісно пов'язані за сказаним вище, — несправедливий, як на мене, розподіл коштів на розвиток культури. Порівняйте: торік Вінниччині було надано 733 млрд. крб. А найближчі сусіди отримали: Житомир — трильйон, Черкаси — трильйон 235 млрд. крб...

Вінницька область.

Олександр ПІЛАТ, «Голос України»

Дзвонять дзвони над печерами

НА ОКОЛИЦІ Бахчисарая, поблизу знаменитого печерного міста Чуфут-Кале, розташований — теж печерний — Свято-Успенський чоловічий монастир. Більш як 70 років тут панувало запустіння. 1923 року за наказом більшовицьких властей було знищено чудові храми, парафіянам заборонили сюди навіть навідуватися. Що трапилося з численною чернечою братією — досі ніхто не знає...

І ось 1993 року по закінченні Одеської духовної семінарії до зруйнованої обителі прибув молодий священнослужитель, який одержав церковне ім'я — отець Силуан. З Божою допомогою, як він сам каже, за старими літографіями, фотографіями відновлювався монастир. Через три роки нарешті знову залунали дзвони Свято-Успенської церкви, закликаючи парафіян на богослужіння. До речі, дзвони було відлито безкоштовно на Дніпродзержинському металургійному комбінаті. Заблискотіла позолотою маківка дзвіниці, увінчана хрестом, милуючи око парафіян, монахів і послушників.

— Свято-Успенську церкву названо на честь явлення тут ікони Божої Матері, — розповідає отець Силуан. — Це було десь у XIII столітті. Однак заснування монастиря ми відносимо до VI століття від Різдва Христова. Доказом цьому слугують ями для збіжжя, що їх на території монастиря нараховується шістнадцять, а археологи відносять їх до VI століття.

Згідно з одним переказом «у давно минулі часи пастух одного князька Топарха на ім'я Михайло загнав одного разу свою череду до нинішнього Успенського яру і побачив тут на скелі ікону Божої Матері та поставив перед нею свічку. Князь наказав занести ікону до домівки. Однак вранці вона знову опинилася на скелі. Це повторювалося кілька разів. Тоді всі зрозуміли, що Богоматері не бажано, щоб святий образ її перебував десь, окрім тієї скелі, де він явився. Не зволікаючи, вирішили створити малий храм у цій самій скелі. Явлення святої ікони відбулося 15 серпня, тому новий храм присвячено Успінню Богоматері».

Цікаво відзначити, що Успенський монастир став резиденцією митрополита, центром православ'я в Криму. 15 серпня 1850 року в монастирі було встановлено ікону Успіння Богоматері, презентовану Києво-Печерською Лаврою.

На початку XX століття тут існувало п'ять храмів. Один з них, на честь Успіння Богоматері, було створено в давній печерній церкві. Печерний храм євангеліста Марка, нижче Успенської церкви, з'явився 1859 року. Храм святих Костянтина та Олени було збудовано під скелею 1857 року на кошти Єлизавети Беркової. Існували також храми Георгія Побідоносця та святого Інокентія.

Сьогодні діє одна лише Свято-Успенська печерна церква.

— Звідки до вас приходять послушники, які згодом стають монахами? — питаю отця Силуана.

Серед сьогоднішніх послушників є ті, хто приїхав з Московської та Рівненської областей, є й кримчани. Нинішні монахи — всі кримчани: отець Авенір із Євпаторії, отець Авакум із Севастополя, отець Нектарій з Білогорського району, ієродиякон Рафаїл із Сімферополя. Всі вони якийсь час були послушниками нашого монастиря, а потім архієпископ Сімферопольський і Кримський Лазар благословив їх на постриг, і молоді люди стали мантійними монахами.

Монахи і послушники мають жорсткий розпорядок дня. О 5.30 дзвін оголошує підйом, від 6-ої до 8-ої —молебень. Після сніданку — послушаніє, тобто робота. Працюють усі на будівництві. Згодом монастир матиме своє господарство, навіть хоче придбати дійних корів. Потім обід і знову послушаніє. Після вечері —молебень, обхід обителі хресним ходом з іконою Успіння Божої Матері.

... Закінчився хресний хід. Братія готується до сну. Але ще допізна у келіях світяться вогні. І навіть у час ночі братія не спить, а старанно молиться, дякує Богові за наше земне існування, за всі добрі діяння, здійснювані Господом.

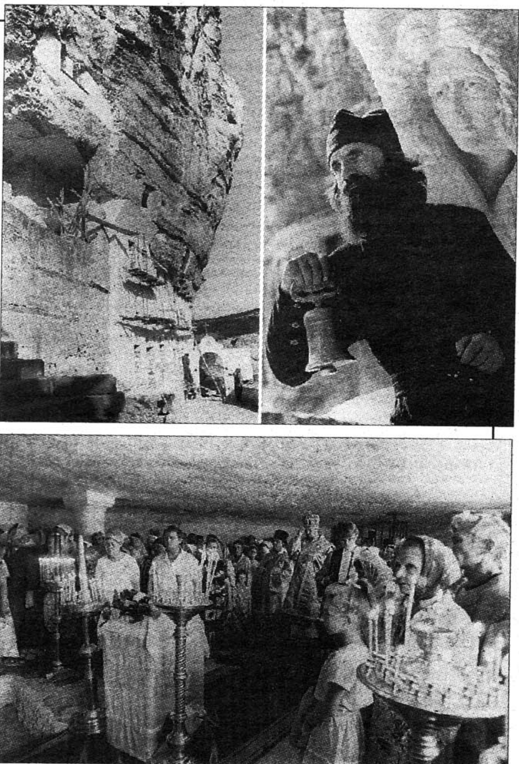
— Чи не мало спить братія, лише якісь чотири години? — ставлю ще одне запитання отцю Силуану.

— Ні, цього цілком достатньо. Я сам стільки відпочиваю. Вони молоді. Монахи і послушники не повинні мати жодних мирських турбот і пристрастей, адже своє життя присвячують служінню Богові.

Відроджується Свято-Успенський монастир, названий його намісником отцем Силуаном Кримським Афоном. Відроджується одна з перших обителей Київської Русі. Завдяки невгамовній енергії, організаторським здібностям, а головне — безмежній вірі у святу справу. О. Силуан зумів без допомоги церкви, на одні лише пожертвування парафіян і за їх участі відновити в ім'я Успіння Пресвятої Богородиці дзвіницю, келії, господарські будови.

Але роботи тривають. Відроджуються нові храми Свято-Успенського монастиря.

Автономна Республіка Крим.

На знімках: будівельні роботи (вгорі видно келію); послушник Василь оголошує братії підйом; служба в Свято-Успенській церкві.

Фото Костянтина ДУДЧЕНКА.

Іван ДРАЧ: «Сприймаю народні болі і проблеми як свої власні»

УКРАЇНСЬКИЙ літературний процес другої половини XX століття неможливо уявити без новаторської, екстравагантної творчості Івана Драча. Одного з лідерів літературно-мистецької плеяди шістдесятників, які своїми творами, своїми помислами виразно й чітко нагадали під час так званої хрущовської відлиги, що українське Слово, українська Ідея не занапащені, не вбиті голодоморами, гулагами, страшним катком русифікації та національного безпам'ятства. І серед тих свіжих, весняних вітрів, на яких майоріли знамена наших надій на рубежі 80-х—90-х років, ми виразно відчували аромат Драчевої поезії, Драчевої політичної позиції. Як справжнього поступовця-демократа. Як інтелектуала. Як українця. Саме тоді й народилася пісня, де є такі слова: «Мамо рідна, ти не плач! З нами правда, з нами — Драч. Як живий ще волі дух —запишись в Народний рух».

Сьогодні Іван Федорович очолює Українську всесвітню координаційну раду і товариство «Україна». З ним і зустрівся оглядач нашої газети.

—Письменницька праця, письменницька ноша завжди була тяжкою, мало того — каторжною. А в Україні й поготів! Бо український письменник одразу потрапляв під недремне око таємної поліції, різних спецслужб. За всіх окупаційних режимів.

Ви, Іване Федоровичу, завжди залишались українським письменником. Можливо, деколи з певним радянським забарвленням, але, повторюю, українським. Що кликало вас ставати своїм талантом в обороні рідного слова, що додавало вам сил і віри?

—Як на мене, то кожна людина, в якої не замулилася, не зотліла душа, має боронити свій народ, обстоювати його інтереси.

Поруч з нами, поетами-шістдесятниками, були великі постаті, особистості: Павло Тичина, Максим Рильський, Андрій Малишко, Леонід Первомайський, Микола Бажан... Люди високого мистецького рангу, високого творчого злету. Зі своїми глибокими драмами, пережитими за часів сталінізму. Лукавити, робити забавку з літератури поруч з ними ми просто не мали морального права.

Свій перший вірш я видрукував у газеті ще семикласником. Причому, віршував як українською, так і російською мовою — так тоді було прийнято. І вже згодом прийшло до мене усвідомлення того, що слово —то гострий меч в обороні рідного народу. Його прав і традицій. Щоби жило те слово, щоби жила Україна. То сталося десь на початку 60-х років, коли з'явилися друком мої поеми «Смерть Шевченка» і «Ніж у сонці».

—Усі знають Івана Драча як одного з чільних організаторів і провідників Народного руху України. Тепер ви, якщо не помиляюся, не належите до жодної партії. Чому?

—Я завжди сприймав і сприймаю народні болі та проблеми як свої власні. Така вже письменницька натура. Згадайте тичинівське: «За всіх скажу, за всіх переболію...»

Чому я пішов з Руху? Свого часу я обстоював думку про те, що Рух має залишатися громадсько-політичною, загальнонаціональною організацією, а не перерости в ще одну партійну структуру. На жаль, така позиція не одержала підтримку більшості.

—Свого часу тодішній Президент України Леонід Кравчук якось сказав, що у своїй діяльності опиратиметься на Рух. Але такого не сталося?

—Так, Президент простягнув руку Рухові. Я також схилявся до думки, щоби допомагати Президентові, активно співпрацювати з ним. Але прибічники Чорновола пішли іншим шляхом, опозиційним. І про жодну співпрацю вже не могла йти мова. Тоді я очолив Українську всесвітню координаційну раду, за статутом якої її керівник не може належати до тої чи іншої партії.

Відтоді я не входжу до жодної партійної структури. Однак це аж ніяк не означає, що я постійно зберігатиму позапартійну цноту. Все залежатиме від часу, від ситуації.

—Чотири роки тому на першому Світовому конгресі українців ви виступили з концептуальною промовою про сучасний стан світового українства, назвали шляхи, якими воно надалі має розгортати свою діяльність. Чи справдилися ваші надії і сподівання?

—І справдились, і не зовсім. Як, до речі, у переважній більшості ситуацій нашого багатовимірного і парадоксального часу. Бо все ж таки, хоч би що там не казали, а світове українство існує і впливає на перебіг подій в Україні. Водночас творення світового українства навколо Української держави триває. Адже маємо розуміти: якщо не діятимемо так, як то роблять євреї, росіяни, німці чи інші державні народи, якщо не матимемо світової аури, міцних і впливових українських громад у світі, то набагато гірше почуватимемо себе і наша держава.

—За два тижні українські письменники зберуться на свій черговий з'їзд. Що й казати, спілчанських проблем назбиралося повні міхи. А чи потрібна нашим письменникам Спілка взагалі?

—Думаю, нам треба зберегти Спілку. Щоби вона жила, щоби була толерантною до різних угруповань і течій, особливо — до молодої письменницької порослі. Щоби, зрештою, вміла давати собі раду. А то все в нас відбувається трохи заскорузло і заіржавіло, що, звісно, шкодить справі.

—Складається враження, що нинішня українська інтелігенція якась розгублена, розпорошена, посварена і, даруйте, навіть бездіяльна. Як їй перейти цей Рубікон? Як зайняти властиве для неї місце в суспільстві?

—Бачите, українська інтелігенція, яка, мабуть, найпершою була причетна до творення незалежної України, тепер чи не найбільше поганьблена й упосліджена. Ще й дехто відверто насміхається з неї. Мовляв, хотіли незалежної України — ось і маєте, тіштеся! І в тому закладена велика несправедливість. Як і велика вина перед вітчизняною інтелігенцією наших властей. Бо ніде — ні в Литві, ні в Молдові, ні в Росії — інтелігенція не перебуває в такому принизливому стані, як у нас.

Ось чому рік тому ми спробували створити Конгрес української інтелігенції — тепер поволі відбувається його становлення. І події останнього часу, особливо в регіонах від Одеси до Сум, свідчать, що там відбуваються відрадні позитивні процеси. Люди знаходять шляхи до порозуміння, менше сваряться між собою, прагнуть займатися конкретними справами.

—Ви допускали помилки в житті?

—А хто їх не робив! Усе моє життя складається з плюсів і мінусів, із звитяг і поразок... Без одного, зрештою, немислиме інше. Бо коли подивитися на богиню перемоги, на Ніку Самофракійську, то вона, як пам'ятаєте, безголова. Так, вона не завжди була такою, але з часом стала символом того, що перемога є завжди безголовою. А поразка, якщо вона спонукає до критичного погляду на власні дії, якщо дає змогу сконцентрувати зусилля на правильному напрямкові, то неодмінно переросте в перемогу. Життя складається з різних вивертів і поворотів. Почасти з несподіваних, приголомшливих. Та коли все це сприймати належним чином, не здаватися, не опускати руки, то з помилок можна мати хосен. Звісно, ліпше вчитися на чужих помилках, але й від власних ніхто не застрахований.

—А яка з ваших двох іпостасей переважно бере верх, нагадує про себе: поет чи політик?

—Я люблю літературу, де намагаюся реалізувати себе як поет, пишу інші речі. Але мене завжди цікавило, вабило кіно і, до речі, тепер ми з друзями міркуємо, як створити Українську кіноакадемію. І, звичайно, відгородитися від політики я не можу. Бо коли тебе намагаються, образно кажучи, приставити до стінки, то мимоволі будеш займатися політикою. І в даному разі я чимось схожий на бобра, на якого одного разу натрапив мій пес, коли ми гуляли. І пес погнався за звіром, бобер тікав, доки міг. Та коли відчув, що далі тікати нікуди, розвернувся і пішов супроти свого кривдника. Пес прибіг до моїх ніг і жалібно заскавучав, щоби я його захистив. І моя політична діяльність здебільшого чимось нагадує захисну атаку бобра, якому не дають нормально жити, займатися своїм ділом.

—І насамкінець, Іване Федоровичу: що тепер лежить на вашому робочому столі? Над чим працюєте?

—Здав у видавництво «Український письменник» документальну драму про останні дні Шевченкового життя, про похорони Кобзаря. Практично вже готовий рукопис поетичної книжки «З роси і води», працюю і над прозою. Все це приносить мені творчу втіху і можливість жити.

І нормально себе почувати в різних ситуаціях. Як у мистецьких, так і політичних.

Розмову вів **Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.**

ВІД РЕДАКЦІЇ: 17 жовтня Іван Драч зустрічатиме своє 60-річчя, з чим «Голос України» щиро вітає видатного поета і відомого політика.

Хай вітрила вашої творчості, вашої долі, Іване Федоровичу, і надалі напинають весняні вітри нашого стрімкого часу, нашої української надії.

З роси і води вам, Поете!

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Чи полюблять одна одну поезія й політика?

Дмитро ПАВЛИЧКО: «Кожна мить цієї днини ставатиме книжкою».
Микола ВІНГРАНОВСЬКИЙ: «Я зараз не можу читати вірші. Ні свої, ні чужі. Я ненавиджу вірші».
Юрій АНДРУХОВИЧ: «Фаллос — моя вічна тема».

I. Планету чекає глобальне потепління

Мені здається, наші літератори по-доброму заздрять акторам — настав театральний сезон і хочеш-не хочеш, а відкривай театр, виходь на сцену...

В літературі ситуація дещо інша. Нині в Україні зареєстровано майже 800 видавництв, які спромоглися видати за рік аж... по 1,6 книжки на душу населення.

Проте певний рівень літературного життя таки є. Щоправда судити про нього пересічному читачеві, очевидно, важко. Адже газета «Літературна Україна», де можна було колись прочитати про всі новинки книжкових видавництв, про їхню оцінку компетентними літературознавцями, інтерв'ю з авторами, ледве животіє й, окрім обіцянок державних чиновників допомогти їй хоча б відповідними пільгами, нічого не одержує. Додамо до цього й нестабільний вихід літературних журналів і тоді стане зрозуміло, що наші письменники справді мають підстави заздрити акторам та співакам. Бо якщо на початку сезону не відкриється театр, це буде сприйнято як «чп», а от якщо не вийдуть нові прозові чи поетичні твори, то це — ніби звичайне явище.

Може, тому так відрізняються щодо емоцій фрагменти інтерв'ю з Д. Павличком, М. Вінграновським та Ю. Андруховичем — відомими в нашій літературі людьми? А, між іншим, якоюсь мірою вони віддзеркалюють турботи багатьох митців. Перші занадто оптимістично сприймають сучасну дійсність, проте, як і Д. Павличко, досі не запропонували читачеві творів, у яких би замість поетичних рефлексій, були б глибокі роздуми й осмислення незалежного п'ятиріччя з його вікопомними досягненнями й не меншими розчаруваннями. Другі, як М. Вінграновський, знову й знову осмислюють свою творчість, шукають шляхи оновлення літератури, яка «задихається від молі». Треті (можливо, про них думає М. Вінграновський, коли говорить, що нам потрібні протяги), як це й властиво молодим, хочуть бути найперше «рухомою мішенню, постійно змінюватися й дратувати вже цим своїх колег» (А. Андрухович).

Любителі оригінальних гіпотез обіцяють, що нашу планету чекає глобальне потепління. А що чекає вітчизняну словесність?

II. Лауреатів стало більше

Може, це парадокс, але лауреатів літературних премій у нас останніми роками стало набагато більше. Очевидно, Київ, як і Париж, стає містом, де засновуються численні мистецькі академії, угруповання, кола.

Але не тільки в столиці вчаться по-новому оцінювати культурні досягнення. Донецьке видавництво «Отечество» разом із Спілкою письменників України започаткувало премію ім. Михайла Старицького, якою відзначаються кращі художні твори, присвячені історичній темі. Цьогорічним лауреатом заслужено став відомий прозаїк Павло Загребельний зі своїм романом «Тисячолітній Миколай».

Що стосується прозових та поетичних видань, найбільшого розголосу, здається, набула нова книжка Валерія Шевчука —знаного письменника-інтелектуала, невтомного дослідника вітчизняної історії та культури. Вона має просту назву «Козацька держава». Читачі знайдуть у ній портрети відомих історичних постатей, маловідомі фотознімки, репродукції давніх мап та гравюр.

Звичайно, ми говоримо лише про ті книжки, які вийшли друком. Нещодавня виставка «Український самвидав» підказує нашим письменникам, що у них є можливість повернутися до випробуваної форми спілкування з читачем (не знаю навіть, як оцінювати це висловлення — як жарт чи гірку іронію).

З приватних розмов з письменниками з'ясовується, що підстав для надто сумних висновків немає —література живе й чекає свого часу. Питання лише в тому — коли він прийде, той час?

III. Українське вирішення закону про рівень рідини в сполучених посудинах

Тож справді — чи полюблять одна одну література й політика? Скептики можуть іронізувати, мовляв, то письменники скаржились на «тісні обійми» держави, а тепер благають повернути їх у минуле.

Проте справа не в тому, чи буде держава знову тримати рятівну парасолю над митцями, а в тому, щоб вона навчалася цінувати інтелектуальну працю своїх громадян. Адже поки що на видноколі капіталізму з латиноамериканським обличчям, що у нас формується, не видно навіть спроб послідовного формування національної еліти, без якої не може існувати будь-яка держава.

Ось чому треба, щоб література й політика полюбили одна одну й створювали для свого співіснування сприятливі умови у вигляді відповідного законодавства, пільг та заохочень. І врешті-решт нашій державі конче потрібна програма, яку можна назвати «Книга», що була б пріоритетна в гуманітарній політиці.

... Нещодавно майже непомітно пройшов столітній ювілей поета й вченого Михайла Доленга (Клокова). Гортаючи збірки його поезій, чомусь згадалась публікація есе Еміля Золя, в якому є такі рядки: «Де, я запитую, вільні люди, які живуть з високо піднятою головою, ті, хто не уярмлює думку в свинцеві одяги догми?.. Розумові імпотенти не хочуть, щоб світ змінювався. Вони вже склали список класиків. «Не створюйте нічого нового, наслідуйте», кажуть вони. Вони не розуміють, що ми йдемо далі і що пейзажі змінюються». Ці рядки перегукуються з рядками поета-вченого, який не лише відкривав світ, але й увів у той відкритий світ своїх читачів.

Приклад Михайла Доленга я використав, щоб ще раз сказати, що нам є що видавати. Невтомний Роман Корогодський разом з однодумцями склав список книжок серії «Українська література XX століття». Які в ній імена і твори! Двотомник готичних новел «Задзеркалля», двотомник «Буйний вітер» Івана Багряного, збірник «Над рікою часу» (західноукраїнська поезія між війнами), тритомник Юрія Шевельова «Пороги й запоріжжя», твори О. Довженка та Юрія Яновського без купюр тощо.

Олександр ЛЮКОВ, журналіст

Чий міст на колоні в Римі?

Кам'янець-Подільський відвідали фахівці науково-дослідного інституту доріг і мостів з Варшави. Вони зустрілися з архітектором-реставратором Ольгою Пломеницькою, яка висунула сміливу гіпотезу про римське походження Замкового мосту.

Кам'янець-Подільський архітектор дотримується думки, що міст, зображений на знаменитій колоні Траяна у Римі, є не мостом через Дунай, як вважалося раніше, а саме Замковим мостом у Кам'янці-Подільському. Цю гіпотезу підтримали й польські фахівці. Якщо під час спільних досліджень буде доведено правильність гіпотези, то це стане сенсацією, а час виникнення мосту датуватимуть не XI, а II століттям нашої ери.

На думку польських фахівців, Замковий міст — пам'ятка архітектури та інженерної думки світового значення. Саме через це учасники зустрічі мають намір привернути увагу міжнародних установ, зокрема Світового банку, до проблем фінансування досліджень і якнайшвидшої реконструкції Замкового мосту.

Приїзд фахівців — не одноразова акція. У листопаді цього року відбудеться наступна зустріч, присвячена вже визначенню системи діяльності у зазначеному напрямку.

Хмельницька область.

Ліна КУЩ, «Голос України»

Один з обушком — семеро з казанком,

або Чи може бути багатим той, хто працює через день

ДЛЯ ПОЧАТКУ невеличкий тест для читачів. Умови: вугільній галузі на серпень було встановлено план видобутку в кілька мільйонів тонн палива. У разі його виконання загальна сума заробітної плати мала становити 10 трильйонів карбованців. Скільки фактично нараховано зарплати, якщо план гірники виконали на 80 відсотків? Коли вважаєте, що пропорційно зменшились і розміри матеріального стимулювання, ви — безнадійний дилетант щодо сучасних економічних премудрощів. Бо, насправді, загальна сума цифр, проставлених у відомостях, склала майже 95 відсотків від планової!

Збагнути дивні закономірності логікою неможливо. Залишається констатувати: традиції заохочення грошима лише за саму приналежність до «гвардії праці», а не за результати роботи, надзвичайно живучі. Що, зрештою, підтвердила остання нарада вугільників, проведена в Донецьку під головуванням першого віце-прем'єр-міністра Василя Дурдинця, за участю членів уряду, генеральних директорів вугільних об'єднань, директорів шахт, представників профспілок.

Поряд з колективами, які збільшують видобуток палива, свою ложку до спільного фінансового казана сунуть і ті, хто роботою себе не обтяжує, а в апетитах не стримує. Самостійна шахта «Комуніст» видала за серпень аж 1300 тонн вугілля, тобто стільки, скільки під силу видобути одній хорошій дільниці за добу. Проте фонд оплати праці на фактично непрацюючій шахті становив за місяць... 36 мільярдів карбованців (360 тис.гривень)! Аналогічна ситуація — на шахті «Кіровська»: видобуто за місяць 7000 тонн і нараховано 23 мільярди карбованців (230 тис.гривень), які керівництво підприємства чомусь вважає заробленими. І колектив, поза усіляким сумнівом, вимагатиме виплатити ці гроші.

Приклади безгосподарності, що їх навів міністр вугільної промисловості Юрій Русанцов, не лізуть ні в які ворота, тим паче — у вузенькі ворота державного бюджету. Шахта імені Ілліча (Луганська область), яка виконує план на 2,7 відсотка, заборгувала за електроенергію півтрильйона карбованців. Шахта імені Свердлова, тієї ж області, видобуває паливо на 5 відсотків від встановленого обсягу, проте енергетикам винна більше трильйона карбованців. Це не що інше, як свідоме розтринькування грошей, що виділяються і, ймовірно, ще виділятимуться галузі.

Згадані факти — свідчення величезних внутрішніх резервів вугільників, задіяти які можна без додаткових фінансових вливань. Та чи не красномовніше про нинішню інтенсивність праці гірників свідчать такі підрахунки. За календарний рік у рядового шахтаря випадає 66 днів відпустки, більш як 100 вихідних і святкових днів, а також у середньому 20 днів «лікарняних». І все це — на законних підставах.

—Загалом шахтар відпочиває 194 дні на рік, —поділився спостереженнями Олександр Хохотва, генеральний директор виробничого об'єднання «Донецьквугілля». — Людина, яка працює фактично через день, не може бути багатою.

Фахівці стверджують, що за рівнем продуктивності праці вугільну галузь нині відкинуто у 30-ті роки. З тією лише відмінністю, що замкнене коло — вранці гроші —увечері вугілля, увечері гроші — вранці вугілля —вже не розірве потужний удар стаханівського обушка.

Донецьк.

«Ласкарідіс Шиппінг Ко» вимагає правди

(Початок на 1-й стор.).

Заплативши за ці судна, компанія «Ласкарідіс Шиппінг» протягом усього цього складного перехідного періоду сама забезпечувала фінансову підтримку цілому заводу, якою передбачалися великі суми авансових платежів, що значно перевищували контрактні зобов'язання, і що буде показано далі. І це, незважаючи на те, що завод був неспроможний надати міжнародно визнані гарантії повернення коштів, авансованих компанією «Ласкарідіс Шиппінг».

Контрактна ціна кожного судна середнього розміру перевищує 10 млн. дол. США, проте для «Ласкарідіс Шиппінг Ко» фактична вартість одного судна становить більш як 12 млн. дол., якщо врахувати відсотки з авансованих платежів, а також узяти до уваги тривалі затримки здавання суден.

На цей час компанія «Ласкарідіс Шиппінг» переказала 145 млн. (сто сорок п'ять мільйонів) дол. США у вигляді прямих платежів на рахунки заводу і постачальників суднового обладнання з України, Росії та інших країн СНД за вказівкою заводу, а також за обладнання, яке імпортує завод з далекого зарубіжжя для будування наших суден. Ця сума включає 43,4 млн. дол. (сорок три мільйони чотириста тисяч) дол. США, що стосуються суден, які ще не здано і нині їх будують на заводі.

Більше того, ці 43,4 млн. дол. США включають суму 25,7 млн. (двадцять п'ять мільйонів сімсот тисяч) дол. США, яку було авансовано, повторюємо, **авансовано** компанією «Ласкарідіс Шиппінг» понад контрактні зобов'язання для забезпечення обігових коштів, потрібних для повноцінної роботи заводу, в тому числі виплату заробітної плати персоналу заводу, плату за енергоносії, сталь, матеріали та обладнання, а також платежі субпідрядникам.

Для чіткого розуміння цього питання зазначимо, що вказані цифри означають, що наступних три судна (замовлення 1145—1146—1147) вже цілком **оплачено наперед**, хоча їх здавання очікують лише у найближчі 12 місяців.

Проте, хоча «Ласкарідіс Шиппінг Ко» продовжує надавати фінансову допомогу заводу, протягом останніх 12 місяців з часу призначення нового керівництва заводу продуктивність праці впала до такого низького рівня, що більше не може нас задовольняти.

За останній 12-місячний період компанія «Ласкарідіс Шиппінг» заплатила 27,2 млн. (двадцять сім мільйонів двісті тисяч) дол. США. Проте за цей час було завершено будівництво менш ляк двох суден середнього розміру — і це порівняно з майже чотирма аналогічними суднами, побудованими за попередній відповідний 12-місячний період.

У той час, як раніше шести місяців було більш як достатньо для остаточного завершення робіт на судні від спуску до здавання, нині цей термін зріс до 12 місяців за великих відстрочок порівняно з контрактними строками здавання суден, що є причиною подальших збитків.

Цю неприйнятну ситуацію, коли великі суми грошей продовжують перераховуватися компанією «Ласкарідіс Шиппінг» за відсутності відповідного рівня продуктивності й ефективності з боку заводу імені 61 Комунара, широко обговорювали під час серії зустрічей протягом останніх місяців керівництво заводу і наша компанія. З боку керівництва заводу потрібні термінові дії для виправлення ситуації, що склалася.

Проте до цього часу відповідної реакції з боку керівництва заводу або взагалі не було, або була вона невиправдано повільна, що призвело до недавньої зустрічі 30 серпня 1996 року в Києві в Міністерстві машинобудування, військово-промислового комплексу та конверсії, під час якої міністр Малєв і пан Ласкарідіс знову підтвердили свої обопільні наміри щодо цілковитого завершення проекту компанії «Ласкарідіс Шиппінг» на заводі імені 61 Комунара, і паном Малєвим було дано необхідні розпорядження керівництву заводу для досягнення цієї мети. Справді, компанія «Ласкарідіс Шиппінг» дуже вдячна міністру Малєву за його підтримку і конструктивне ставлення під час недавньої київської зустрічі, що відбулася в присутності керівництва заводу.

Очевидно, таке рішення міністра і «Ласкарідіс Шиппінг Ко» мають вітати 8 500 працівників заводу та їхні родини, бо наш проект продовжує залишатися для них єдиним джерелом доходу, як і протягом останніх 4 років, коли працівники заводу імені 61 Комунара, незважаючи на складні обставини, будували високоякісні судна, що мають чудову репутацію на ринку рефрижераторів.

Це — самі факти. Решта — чистісінька спекуляція, далека від реальності.

Ми зв'язалися телефоном з генеральним директором державного підприємства «Суднобудівний завод імені 61 комунара» Дмитром ЧЕРНЕНКОМ і поцікавилися його точкою зору на проблему.

—Дмитре Олексійовичу, чи принципово вигідний для підприємства контракт з Laskaridis Shipping Company?

—Так, заради роботи цей контракт вигідний. Але, укладений п'ять років тому, тепер він веде до збитків, бо все подорожчало. Завод на будівництво кожного судна змушений вкладати по 3 мільйони доларів США.

—Але ж угоду виконувати треба...

—Я не хотів би однобокої подачі інформації про відносини з нашим замовником. Можу показати документи, які свідчать, що Laskraridis Shipping Company тисне на нас — вимагає заміни керівників підприємства, скорочення кількості працюючих... Коштів на електроенергію і зарплату не дають, кажуть — це ваші проблеми.

Водночас на нашу продукцію є покупці. Сподіваюся, що через місяць підпишимо таку угоду...

Думка оглядача

Ми не відмовляємо Дмитру Черненку у викладенні своєї точки зору на проблему. Однак хочемо нагадати одну просту істину, яка ніколи у ділових відносинах не підлягала девальвації: «Договір дорожчий за гроші». Є угода «Суднобудівного заводу імені 61 Комунара» з Laskaridis Shipping Company, і вона повинна бути виконана. Врешті, гулі, набиті під час її виконання, мають стати, можливо, й жорстким, але уроком. Для того й укладаються угоди, щоб за будь-яких обставин справа рухалася і, врешті, кожен одержав своє. Прикро, що досі Україна не завойовувала ринок так, щоб не вдаватися до заниження цін на товари і послуги. Та чи винні у цьому партнери? Вони, як дбайливий господар, шукають зиск. І це виправдано, інакше не будуть господарями. А ми? У пошуках інвесторів нашої економіки теж маємо дбати і про зиск, і про добру славу надійного ділового партнера.

До речі, «сир-бор» розгорівся і виплеснувся на сторінки преси з легкої подачі Укрінформу, інформація якого про хід виконання підприємством угоди з Laskaridis Shipping Company мала назву «Греки идут на шантаж...» Чи є шантажем вимога компанії виконувати угоду? Мабуть, ні. Та ситуацію в короткому повідомленні подано так, ніби «піонери наших б'ють...». Що ж, редакція бере на себе зобов'язання таки спробувати на місці розібратися в ситуації, що склалася. Без поспішних висновків і «смаженого» шантажу.

Зелене диво над Сулою

Григорій ГРИНЬ, «Голос України»; Олександр КЛИМЕНКО (фото)

Дивовижно красивий ліс, коли ще не прийшов падолист — дерева стоять у яскравому багрянці. І радісно на серці від такої гами кольорів, і трохи сумно, бо з небесної глибини на землю лине прощальне журавлине «курли»...

У давнину Посулля було багате на ліс, як, зрештою, і вся Полтавщина. На жаль, віки не вберегли цієї краси, і нинішній полтавський ліс порівняно молодий — йому трохи більш як півстоліття. Увесь він, власне, рукотворний. Отож, генеральному директорові об'єднання «Полтаваліс» Іванові Дорошенку є чим похвалитися.

Але нині мова більше за проблеми, головна з яких — як вижити? Тому й зібралися лісівники на раду в Хорол, де володіння Лубенського держлісгоспу. Там побачили й почули багато повчального. Можна, з'ясовується, вижити і за рахунок побічного користування лісом: збирання лікарської сировини, створення підсобних господарств — тієї самої пасіки, переробних цехів. Навчилися у лісі навіть хліб вирощувати.

А головна турбота — саме ліс. Є тут новина — кінне трелювання стовбурів. Це економічно вигідно і екологічно безпечно. А ще — розміщення при кожному лісництві насіннєвих розсадників, щоб і завтра зеленіли-квітували понад Сулою, Пслом, Ворсклою міцні дуби, ошатні сосни, кучеряві берізки й пахучі липи. Щоб не переводився ліс у нашому краї.

Полтавська область.

З позицій власної вигоди

Два дні у Києві працювало засідання Консультативної ради керівників консульських служб міністерств закордонних справ держав–учасниць СНД. Подібні зустрічі вже проходили у Бішкеку, Мінську та Москві. Місцем проведення нинішнього чергового засідання, враховуючи наполягання її учасників, було обрано Київ. Україна у даному разі виступає стороною, яка надала приміщення і технічні засоби для проведення засідання, і бере участь у обговоренні тих питань, які становлять для неї інтерес. Це, зокрема, можливість укладення насамперед на двосторонній, а також на багатосторонній основі договорів щодо застережения випадків подвійного громадянства, про сприяння з боку держав–учасниць СНД у врегулюванні комплексу правових, фінансових та інших питань, пов'язаних з поверненням депортованих народів, про взаємодію консульських установ та державних архівних служб по виконанню соціально-правових запитів громадян, про проблеми нелегальної міграції.

У той же час українська сторона не бере участі у обговоренні таких питань, як проект угоди про порядок в'їзду та виїзду у треті країни через кордони держав–учасниць СНД, про зближення та уніфікацію підходів до правил в'їзду іноземних громадян, про створення єдиного центру обліку і контролю за в'їздом та виїздом. Україна, що розбудовує свою правову систему на засадах своєї нової Конституції, як суверенна і незалежна держава вважає, що ці питання належать виключно до її внутрішньої компетенції.

За підсумками київської зустрічі підписано відповідний протокол. Досвід участі України у попередніх засіданнях Консультативної ради керівників консульських служб міністерств закордонних справ держав–учасниць СНД свідчить про те, що українська сторона підписує подібні документи із застереженнями, тобто лише ті позиції, які її влаштовують, повідомляє Укрінформ.

Валентина ПОЛІЩУК, журналіст

Д'Артаньян у нас не нудився б

ЗАСТУПНИК голови Держкомтуризму України Геннадій Науменко непогано знає історію: з'ясовується, у Франції ще 400 років тому не було готелів, тому відомий і улюблений у всіх народів герой Дюма Д'Артаньян, навідавшися до Парижа, змушений був шукати собі притулку на ніч у далеких родичів...

Цей факт Геннадій Пилипович навів на прес-конференції з нагоди відкриття третього міжнародного туристичного салону «Україна-96». Правда, за останні 400 років Франція здійснила справжню революцію в готельному, а водночас у туристському бізнесі, що, до речі, зв'язано нерозривно.

У нас же інший інтерес: щоб нині в Україну приїжджало якомога більше д'артаньянів, які залишали б тут якомога більше своїх капіталів. За туристські послуги, звісно.

І їдуть: цього року кількість зарубіжних туристів, що мандруватимуть Україною, сягне двох мільйонів. А наших громадян вирушить за кордон відпочивати, насолоджуватися екзотикою чи поєднувати корисне з приємним — три мільйони. Хтось скаже: не так уже й багато. Але у цьому разі нам слід неодмінно озирнутися у старі часи, про які чимало людей згадує з ностальгією, коли туризм і «туди», і «сюди» був суворо регламентований: протягом року СРСР впускав до себе всього 500 тисяч іноземних туристів.

Тож, коли врахувати, що в туристському господарстві мало що змінилося, бо нових готелів, особливо вищого класу з'явилося буквально один-два, а турфірм нині в Україні понад дві тисячі, то, мабуть, ми в цій галузі таки кудись рухаємося.

Та й, побувавши на ярмарку, можна було в цьому переконатися. Наприклад, менеджер ізраїльської компанії «Каспі авіейшн» Рита Демидова, яка реалізує туристські і лікувальні тури, розгублено розводила руками, вибачаючися: «Стільки бажаючих придбати наші путівки, що не вистачило рекламних матеріалів.

Зайдіть за півгодини...»

Цього разу на ярмарок прибуло понад 300 туристських фірм і організацій з 36 країн світу. І організатор — Держкомтуризм України сподівається укласти з ними близько двох тисяч контрактів.

А проблеми... Вони, звісно, є. Дороженеча в наших готелях, що не відповідає рівневі сервісу в них, або послуги без будь-яких «зірочок» не додають авторитету іміджеві України туристської. Але ж інтерес до неї за кордоном зростає. Тому й приїжджають найцікавіші, що вже побували скрізь: що воно таке, Україна? І, може, й готелі у нас «не дуже», а от без вражень не залишається ніхто.

Та перспектива є: розроблено програму розвитку туризму, в реалізації якої зацікавлені місцеві власті, бо це свіжа і немала копійка до їхніх бюджетів. Туристський бізнес дає чималий зиск приватним фірмам, тож вони теж працюватимуть на його розвиток.

Може, недалекі ті часи, коли з-поміж інших країн туристи обиратимуть Україну...

На знімках: заступник голови Держкомтуризму України Геннадій Науменко; Рита Демидова — менеджер фірми «Каспі авіейшн».

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

З життя «зірок»

Шерон Стоун «засвітилася» у Франції

СЕКС-СИМВОЛ американського кіно Шерон Стоун не встояла перед французом. Незважаючи на різницю у віці й просто у зрості, вона із задоволенням прогулюється із французьким бізнесменом марокканського походження Мішелем Бенасера.

«Досить молодиків. Я вирішила присвятити другу половину життя справжнім чоловікам. Уперше я нарешті зустріла такого», — каже зірка екрану.

Справді, повідомляє кореспондент ІТАР—ТАРС, її нинішній обранець найменше нагадує мускулястого юнака. Він — 46-річний бізнесмен, власник мережі магазинів у США, де, за його словами, пропагандує французьке «мистецтво жити». Бенасера і Стоун познайомилися на вечірці у спільного приятеля, і, за визнанням їхніх знайомих, виникло «кохання з першого погляду».

Особливо звабив Шерон сильний французький акцент її нового друга. Справді, за Стоун давно помічали непояснену любов до всього французького. Втім, і сама Франція, її кіноглядачі відповідають їй взаємністю.

Шерон була зачарована не так спільним відпочинком на Карібських островах, як «ніжним серцем» Мішеля, його увагою і здібністю вислуховувати співрозмовника. Її не бентежить, що вона вища за нього на голову: можливо, це для акторки не найголовніше. «У любовних стосунках, — зізнається Стоун, — шукаю передовсім рівності. Я не хочу бути ні панною, ні рабинею...»

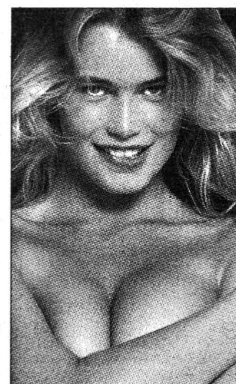
Не заважайте вирости крилам...

ШАНЕЛЬ. Це слово викликає безліч асоціацій: парфуми, костюми, маленька чорна сукня. Але передусім ми пригадуємо дивовижну жінку, яка першою спромоглася змінити уявлення людства про високу моду та її роль у нашому житті. Про легендарну Мадемуазель розповідає журнал «Лук».

Жінка XX століття зобов'язана їй усім. «Якщо ви народилися без крил, то хоча б не заважайте вирости їм потім», — так казала Коко Шанель. Їй ці крила дала мода. Найвеличніша за всіх Мадемуазель, палко закохана в свою професію, все життя невтомно боролася за зміну місця моди в наявному порядку речей. «Мода — це королева, але часом і раба», — любила вона повторювати. Шанель була впевнена не лише у владі моди, а й у важливості традицій ремесла, властивих високій моді.

У період підготовки колекцій в ательє працювало близько сотні «маленьких ручок», що були оточені дерев'яними манекенами, розміри яких відповідали міркам вірних клієнток Шанель. На виготовлення однієї сукні іноді витрачали до ста тридцяти годин. І досі в ательє на вулиці Камбон у Парижі залишилося кілька майстринь, «маленьких золотих ручок», які там працювали ще за часів Коко і які можуть свідчити про непримиренність Мадемуазель, котра проголошувала: «Ми можемо почуватися потворними, але це ні в якому разі не є потребою».

З 1983 року на вулиці Камбон панує новий король — Карл Лагерфельд. Геніальний німецький модельєр у своїй роботі керується тими самими принципами, що й Мадемуазель: традиції ремесла — основне джерело високої моди. Багатогранний талант дає можливість Лагерфельду створювати колекції для Дому Шанель. Такий само пристрасний, як і його блискуча попередниця, Лагерфельд найбільше полюбляє стару приказку — «Неможливо — це не по-французьки».

На знімку: найвідоміша манекенниця з Дому Шанель Клаудіа Шиффер.

І... невдачі в особистому житті

Жінки-журналісти столиці США одержують зарплату меншу, ніж їхні колеги-чоловіки, нечасто обіймають керівні посади і мають більше шансів залишитися самотніми.

Про це свідчать результати дослідження, проведеного соціологами з Північно-Західного та Рузвельтівського університетів Сполучених Штатів, — розповідає кор. ІТАР-ТАРС.

«Хоча журналістки у Вашингтоні й домоглися великих успіхів, їхні досягнення на професійній царині обернулися невдачами в особистому житті», — вважає Сюзі Шульц, президент чиказького відділення Асоціації жінок-журналістів, на замовлення якої й було проведено опитування 320 «працівниць пера», що працюють у столиці США.

За його результатами, середній доход журналістів становить близько 60 тисяч доларів за рік. Понад 50 відсотків жінок повідомили, що одержують менш як 40 тис. доларів, тим часом як більшість їхніх колег-чоловіків похвалилися, що «роблять» щороку понад 80 тис. доларів.

Четверо з кожних п'яти опитаних представниць прекрасної статі працюють на боса-чоловіка. Близько 50 відсотків жінок ніколи не були одружені. У свою чергу, тільки 22 відсотки чоловіків виявилися переконаними холостяками. Дітей не мають 64 відсотки журналісток і 40 відсотків журналістів.

Олексій КАВУН, «Голос України»

Від гривні до гривні

Чи знаєте ви, що таке «лопатки», «богданівки», «рябі тисячі»? Про них я вперше почув від житомирця Івана Польового, для якого в дитинстві то були такі ж реальні гроші, як для нас із вами недавні карбованці. А невдовзі завдяки нащадкам міністра Української Народної Республіки Івана Фещенка-Чопівського з-за океану до Житомира потрапила книга Миколи Гнатишака «Державні гроші України 1917—1920 років. Ілюстрований історично-іконографічний нарис», видана в середині 70-х Українським музеєм у Клівленді. Прочитавши її, переконався: не підвела пам'ять Івана Кіндратовича, були й «лопатки», і «рябі»... Тогочасні українські гроші — дуже цікавий епізод нашої історії.

Починали з карбованців

Навіть той, хто ніколи не цікавився минулим наших грошей і не бував на виставках, де експонувалися старі банкноти, все ж бачив фрагмент купюри в 500 гривень, яка ходила в УНР. Це одна з перших українських поштових марок наших днів, на якій — дівчина у віночку. Внизу на марках, випущених 1992 року, —підпис автора. Але до цього ми ще дійдем.

Починалася коротка біографія власних грошей у щойно проголошеній Українській Народній Республіці все-таки не з гривні, а з карбованця. Події розвивалися стрімко. 20 листопада (всі дати за новим стилем) 1917 року Центральна Рада своїм третім Універсалом проголосила створення Української Народної Республіки у федеративному союзі з Росією. Вже 17 грудня Раднарком Росії надсилає до Києва відомий ультиматум за підписом Леніна і Троцького. А 6 січня 1918 року було прийнято закон Центральної Ради про введення власної грошової одиниці. Його четвертий параграф засвідчував: «Кредитові білети випускаються в карбованцях, причому один карбованець містить 17,424 долі щирого золота і ділиться на 200 шагів». За золотим умістом карбованець прирівнювався до царського рубля.

Ще витяг із закону: «Державні кредитові білети Української Народної Республіки забезпечуються державним майном Республіки, а саме: надрами, лісами, залізницями, державними прибутками, в тім числі прибутками з монополії цукру, інших монополій». Цікаво, що першу купюру в сто карбованців було випущено в обіг на день раніше від самого закону. Ще один цікавий нюанс: ці гроші містили на лицевій стороні тризуб, випередивши на два місяці закон про державний герб, з приводу якого не одразу могли домовитися. Незвичним для нас є те, що зворотну сторону було видруковано «догори ногами». Всього було випущено 55 тисяч таких купюр. У липні 1918 року, за гетьманату, їх офіційно вилучили з обігу. Мабуть, через те, що 100 карбованців першої емісії, незахищені водяним знаком, легко було підробляти.

Та перша сотка удостоїлася аж трьох народних назв. Прозивали її «яєшнею», бо лицеву сторону було видруковано жовтою і жовтогарячою фарбами, «єврейськими грішми» — на звороті напис «сто карбованців» було подано російською, польською та єврейською мовами. Називали й зовсім жартівливо — «Горпинкою». Втім, сприйняли її, як свідчать спогади, оптимістично.

Карбованець — то дві гривні

Чому тогочасні українські карбованці ділилися на 200 шагів, зрозуміло із закону Центральної Ради від 1 березня 1918 року, за яким основою грошової системи стала гривня, що містила вдвічі менше золота й ділилася на сто шагів. Тобто дві гривні відповідали одному карбованцю (на відміну від тих двох тижнів недавнього вересня, коли гривня була в сто тисяч разів важча за карбованець).

Цікаво, що на відміну від карбованців, які народ щедро обдаровував різними «псевдонімами», гривні виявилися «обділеними». Народну назву дістали тільки облігації з номіналом у гривнях, що їх люди прозвали «аеропланами»: з обох боків там були відрізні купони.

Гетьманові Скоропадському гривня, певне, чимось не сподобалася, тому він видав декрет, за яким основною державною валютою України знову став карбованець. Було це 9 травня 1918 року.

Доводилося бачити купюри в 2, 100, 500, 1000, 2000 гривень. Карбованці друкували в основному в Києві та Одесі, а гривні — майже всі в Берліні, де мали значно більший досвід у цій справі.

Виняток — «розмінний знак Державної Скарбниці УНР» номіналом 5 гривень, видрукований Директорією у Станіславі (тепер Івано-Франківськ). Робили купюру поспіхом, і вона становить найменшу художню цінність, бо «склеєна» з фрагментів деталей попередніх знаків. Але найцікавіше не це. Друкар пропустив літеру «р» у слові «гривень». Частина тиражу так і пішла в обіг...

«Метелики» — теж гроші

Загалом відповідна комісія прийняла 23 зразки грошей. 12 із них належить Юрію (Георгію) Нарбуту, ім'я якого вміщено на вже згадуваній поштовій марці. З цим теж пов'язана цікава історія. Нарбут малював не тільки карбованці та гривні, а й шаги. Випускати паперові «монети», до речі, почали ще 1915 року в царській Росії. Україні довелося продовжити цю традицію, пов'язану з нестачею металу. На звороті паперові шаги мали напис: «Ходить нарівні з дзвінкою монетою». Коли на базарі вітер виривав з рук жінок ці клаптики паперу розміром 24 на 30 міліметрів, вони сердилися й говорили: «Де там ходить — літає, наче метелики». А ще в народі була співанка: «Колись були срібні гроші, тепер самі марки, колись були гарні хлопці, тепер самі шмарки».

А яка була реальна вартість тих грошей? Як стверджує Микола Гнатишак, посилаючись на різні джерела, особливо активно фальшували «метелики», які не мали жодного захисту від підробки. Найбільше чомусь у Житомирі та Бердичеві. Виходить, і шаги були чогось варті. Наводить він і такі дані. За проект зразка грошового знака виплачували гонорар від 2 до 5 тисяч карбованців, поштової марки — від 700 до 1000 карбованців. Державний службовець заробляв близько 450 карбованців на місяць. Зацікавило й посилання на спогади Юрія Горліса-Горського, який писав, що взимку 1919—1920 років «радянських грошей ніхто не брав, а українські гривні цінилися високо. За 500 гривень я купив майже сотню набоїв, а за 1200 гривень купив ще й великого німецького мавзера й 70 набоїв».

Емісію обмежували. Закон від 6 січня 1918 року засвідчував: «Розмір випуску кредитових білетів не повинен ні в якому разі перевищувати половину річної суми прибутків від монополій». За 1918—1919 роки в Україні зроблено емісію 928 мільйонів карбованців. На місцях грошей бракувало. 1918 року в Житомирі було надруковано власні розмінні білети номіналом 1, 3, 5 карбованців. Все, як і належить: серія, номер, підписи міського голови й бухгалтера, герб міста, два ангели з крилами. І запевнення: «Всі видані до загального розміну білети Житомира цілком забезпечені Державними кредитовими білетами» і т. ін. Такі «гроші» видрукували й деякі інші міста.

Водночас в Україні курсувало багато грошей Росії та чужих армій. Найоригінальніші були, звичайно, в Махна. На денікінських купюрах без розділових знаків видрукували: «Гоп кума не журись в Махна гроші завелись».

Історія українських грошей того періоду закінчується пробними відбитками в різних кольорах «грошового знака Української соц. радян. республіки 1919». Але з Москви Ленін, Крестинський і Калінін шифровкою передали вказівку голові Раднаркому України Раковському: ні в якому разі. Та вказівка діяла більш як сімдесят років...

Житомир.

Таємниці Троянових валів

Чернівецький історик Ігор Чеховський займається вивченням розташованих у різних кутках Буковини загадкових земляних споруд, що залишилися із сивої давнини під назвою Троянові вали. Вони вражають своїми розмірами, добре продуманим розташуванням. Викликає подив, як люди, котрі зводили їх, зуміли виконати, не маючи відповідної техніки, такі фантастичні обсяги земляних робіт.

Про Троянові вали створено багато легенд, народних переказів. До цього часу ламають списи довкола їхнього походження історики.

— Пане Ігорю! Давайте спершу окреслимо місця пролягання Троянових валів на Буковині.

— Знаходимо їх у Хотинському районі, між селами Перебиківці та Зелена Липа вони відгороджують від плато дністровську луку із залишками поселень від неоліту до давньоруських. У Гордівцях вал тягнеться протягом чотирьох кілометрів уздовж Дністра, а далі від Хотина до Дарабан попри схили ріки. Зафіксовано його пролягання і в Кельменецькому районі.

Троянів вал подибуємо також поблизу ріки Прут, зокрема біля сіл Росошани Кельменецького та Подвірне Новоселицького районів. А ще маємо цілу низку мікротопонімів, що так чи інакше вказують на стародавні оборонні споруди: урочища Перевалок у Дарабанах, На Валу — в Каплівці Хотинського, Валок —у Бабині Кельменецького районів. Невтомний дослідник археології буковинського краю Борис Тимощук засвідчує ще один вал, відомий із джерел XVIII століття — він починався неподалік Чернівців, тягнувся вздовж річки Мошків через присілок Шанці (діалектна назва окопів, ровів), село Чорнівку, де теж є поле Шанці, і виходив до Дністра між селами Самушин та Онут в урочищі Турецький вал.

Відгомін існування древніх валів дійшов до нас із середньовічної грамоти 1432 року, де згадується одне таке укріплення поблизу села Несвоя Новоселицького району (яке, безперечно, пов'язане із залишками Троянового валу, що збереглися в Подвірному).

— Чи є подібні споруди по той бік Дністра — на подільських землях?

— І в багатьох місцевостях. Добре збереглися Троянові вали, приміром, поблизу села Устя, що в Хмельницькій області. Крім того, цей топонім зафіксовано у багатьох населених пунктах Кам'янець-Подільського та Городоцького районів.

— На ваш погляд, з якою метою зводилися ці споруди?

— Гадаю, що маємо справу із залишками могутніх фортифікацій або й цілої системи укріплень уздовж Дністра та в межиріччі двох головних водних артерій краю. Побіжна археологічна розвідка цих пам'яток засвідчила, що зверху вали увінчувалися дерев'яними укріпленнями, а з лобової частини вони доповнювалися глибокими ровами. Віддамо належне військовим інженерам, що брали участь у творенні цих редутів: вони вміло використали неприступні Дністрові кручі та важкопрохідні береги Пруту, зробивши величезну територію межиріччя недосяжною для ворогів.

— Кому можна приписати авторство у створенні Троянових валів?

— Багато вчених припускаються думки, що то справа рук аварів і готів, інші віддають пальму першості римлянам. Останнє припущення здобуло чи не найбільше прихильників. Адже вали були досить поширені у римській фортифікаційній практиці. Приміром, новоутворені провінції Дакію та Мезію захищала з півночі добре укріплена система валів, що тягнулися від Дунаю схилами Карпат у напрямку Трансільванських Альп. А при розкопках рову біля Нижнього Троянового валу археологами знайдено з десяток римських бронзових монет часів Костянтина великого та його синів. здавалося, усе стає на свої місця. Вали спорудили римляни для захисту захоплених придунайських земель від вторгнення з півночі, а місцеве населення пов'язало ці могутні укріплення з іменем завойовника країни даків імператора Марка Ульпія Траяна, за якого Рим сягнув апогею своєї військової могутності.

Однак це пояснення не зовсім підходить до нашого краю: римські легіонери ніколи не ступали на землю Буковини, тим більше за Дністер. А римську Дакію відділяли від нашого краю надійні бар'єри: Карпати та величезний лісовий масив, який і через тисячоліття після римлян слугував під назвою Великої Буковини рубежем між Молдовою та українською Шипинською землею. З іншого боку, спорудження грандіозної оборонної системи потребувало великої кількості будівничих, що було б не під силу розрізненим племенам. Отже, напрошується висновок: на якомусь історичному етапі наш край входив до могутнього союзу племен, своєрідної прадержави. Вона й подбала про захист мирної праці тутешніх землеробів. Численні знахідки пам'яток археологічної черняхівської культури поблизу Троянових валів підказують ймовірний час спорудження укріплень — III—IV століття нашої ери — період небувалого доти розвою продуктивних сил усієї древньої України.

— Чому вали носять назву Троянових?

— На мій погляд, істинну етимологію слід шукати у власному родоводі. На це міркування наштовхують загадкові рядки зі «Слова о полку Ігоревім». Тут чотири рази згадується ім'я Трояна. Хто ж той Троян, що уособлював для невідомого автора «Слова» цілу епоху у вітчизняній історії? Сумнівно, що йдеться про чужого русичам римського імператора.

Дослідник «Слова» Ю. Золотова схиляється до думки, що Трояна слід шукати серед пантеону божеств язичників-слов'ян і вбачає у ньому бога Місяця.

Як про язичницьке божество про нього згадують окремі вітчизняні християнські полемісти — поряд із відомішими Перуном та Хорсом. Більшість дослідників схильні ототожнювати Трояна з триголовим божеством балтійських слов'ян Триглавом, який панує над трьома царствами: небом, землею і підземним світом.

Отже, саме від цього слід відштовхуватися, докопуючись до розгадки походження назви давніх валів.

Загадкові фортифікаційні споруди ховають у собі ще багато історичних таємниць. І буковинські історики мають дякувати долі за те, що вона подарувала їм чудовий матеріал для вивчення.

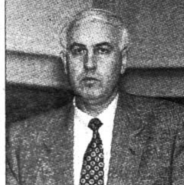
Розмову вів Василь БАБУХ.

Чернівці.

Людмила ВЛАСЮК, *журналіст*

Розмова з міністром. Про Олімпіаду і футбол

МІНІСТР Кабінету міністрів Валерій Пустовойтенко знову очолив Оргкомітет з підготовки й участі українських спортсменів до Олімпійських ігор — зимових 1998 року в Нагано та літніх 2000 року в Сіднеї, який було створено Указом Президента України.

Те, що цей громадський пост вдруге довірено саме Валерію Пустовойтенку, вже ні в кого не викликало здивування. Після успішного керівництва Оргкомітетом підготовки до Атланти-96, де українські атлети завоювали 23 нагороди, а потім обрання президентом Федерації футболу України, його рейтинг у спортивному світі помітно підвищився. 49-річний міністр каже, що він і для себе багато чого «відкрив у цій сфері», знайшов друзів серед спортсменів і тренерів. Він зізнався також, що, приїхавши до Атланти, мимоволі дивився не тільки змагання, а й те, у яких спорудах їх провадять, як організують...

—Валерію Павловичу, починаючи все спочатку, які помилки в роботі попереднього Оргкомітету ви маєте намір врахувати?

—Я не сказав би, що були якісь великі помилки. Хоча, звичайно, певні висновки буде зроблено. На жаль, не всі з колишнього складу сумлінно виконували обов'язки. Тому до формування нового Оргкомітету підхід буде жорсткіший. Туди мають увійти люди активні, енергійні, які здатні принести відчутну користь. Думаю, що це будуть керівники і представники міністерств та відомств, підприємці, банкіри, спортивні працівники, журналісти. Були також претензії до діяльності спеціально створеного фонду.

Але головною перешкодою досі залишається відсутність законодавчої бази. Тут нам буде просто вкрай потрібна допомога відповідних служб, зокрема податкової, митної, інших у підготовці відповідних документів. А далі — вже слово за Верховною Радою. Без цього справа може застопоритися. Ви знаєте непросту обстановку, що склалася в спорті, наприклад, з податками. Хіба це справедливо, що половину зароблених, часом ціною свого здоров'я, коштів спортсмени мусять віддавати?

—Ще років два тому, кажучи про проблеми у спорті, неможливо було домогтися хоча б найменшої реакції на державному рівні. А тепер Указом Президента лише Оргкомітет має займатися підготовкою не тільки до найближчих зимових Ігор, а й літніх 2000 року. Ви не вважаєте, що краще спочатку зосередити увагу на Нагано?

—Я вважаю, що прийняте рішення розумне. Наша олімпійська чемпіонка Інеса Кравець нещодавно сказала: озирніться, хто стоїть за нами... Саме про тих, хто прийде на зміну нинішнім чемпіонам, хто виступатиме на Олімпіаді-2000, ми й повинні думати уже тепер. Я прихильник створення спортивних центрів з окремих видів, де підготовка спортсменів має вестися на найвищому рівні, — сучасне устаткування, екіпіровка, харчування... Це могло б стати частиною довгострокової програми розвитку спорту, яка була б спрямована також на підготовку до наступної літньої Олімпіади. Розумію, що нашій державі важко «подужати» такі проекти, тому треба активно шукати спонсорів. Тим більше, що нам потрібна і прискорена програма — із зимових видів, адже до Нагано залишився практично один сезон. Ці і, зрозуміло, безліч інших питань вирішуватиме Оргкомітет — його необхідно сформувати протягом двох місяців.

—Відомо, що ви берете участь у розробленні ще однієї програми, покликаної змінити становище, що склалося в нашому футболі...

—Так, Федерація футболу України і Професіональна футбольна ліга працюють над створенням комплексної програми розвитку цього виду спорту. Але вона поки що перебуває в стадії вироблення концепції. Маємо спочатку сформувати основні принципи існування футболу, окреслити завдання і тоді вже визначити шляхи їх розв'язання. Своє слово скажуть і обласні федерації, яким буде надіслано документ. І, звичайно, в ході реалізації програми нам не обійтися без державної підтримки, особливо в розвитку юнацького футболу. Адже хіба це справедливо і правильно: ми виховуватимемо гравців, а вони після досягнення 18-річного віку можуть помахати нам рукою...

—Як же зупинити цей процес? Адже та сама Росія, наприклад, вже активно цікавиться й 14-річними нашими футболістами.

—Важко вжити якихось заходів, не маючи законодавчої бази. Кожна людина вільна у своєму виборі... Інша річ, що маємо створювати тут такі умови, щоб наші спортсмени не піддавалися на всілякі обіцянки. Для цього слід розв'язати цілий комплекс питань, і серед них таке, на мій погляд, важливе, як виховання патріотизму. В інших країнах цей чинник є потужним стимулом, а ми часто замінюємо його лише обіцянкою матеріальних благ. Я аж ніяк не проти високих заробітків, але не можна ж усе зводити лише до цього! Можу навести вам скільки завгодно прикладів, коли «не спрацьовують» навіть найфантастичніші преміальні.

—Такі приклади відомі всім...

—Розумію, що ви маєте на увазі... Те, що відбувається з київським «Динамо», — наш спільний біль. Ви знаєте, я недавно був у себе на батьківщині, зайшов до школи, і перше питання, яке мені там поставили, було не про те, чому я приїхав або про мої міністерські обов'язки, а про київське «Динамо». У команді склалася непроста ситуація, і не можна її оцінювати, звинувачуючи у всьому тільки Йожефа Сабо. Мені здається, тут треба говорити не лише про тренера, а й про команду. Адже грали під керівництвом того самого Сабо тривалий період досить-таки непогано.

—Чи означає це, що Сабо як тренер збірної вас цілком задовольняє і з ним буде укладено контракт, якого він досі не має?

—Так, контракту в нього немає, але в нас і статуту практично не було. Нині його підготовлено, усі питання узгоджено. Після його прийняття будемо укладати контракти. А такі питання, як призначення головного тренера, оцінка його роботи, вирішуються колегіально. Скажу лише, що я прихильник того, щоб тренер збірної працював тільки з нею. Бо всі неприємності, стреси, які будь-яка людина може отримати в клубі, неминуче позначаються на роботі зі збірною. Щодо підходів до вибору кандидатури, то вони відомі: це має бути висококерудований, грамотний фахівець, здатний знайти контакт з командою. У нас є ціла низка таких тренерів, серед них і Лобановський, і Бишовець, і Колотов, і Фоменко... Необхідно зробити безпомилковий вибір. Повірте, адже нам також неприємна безкінечна зміна тренерів. Треба хоча б відбірковий цикл протриматися...

—Як федерація має намір вирішувати проблему суперників у товариських матчах для збірної? Адже 73-тє місце України в рейтингу ФІФА навряд чи сприяє успішному пошуку спаринг-партнерів?

—Так, наш нинішній рейтинг просто ганебний! Перед матчем з португальською командою я зустрічався з нашою збірною і саме на цьому робив наголос: хоч би як складалася ситуація у підгрупі, треба в кожній зустрічі боротися до кінця, адже немає гри, немає рейтингу і немає суперників — ніхто не запрошує на товариські матчі. Нині навіть з росіянами важко домовитися. Хоча тепер, після двох перемог у відбірковій групі чемпіонату світу-98, либонь, з пошуком суперників буде легше.

Маю сказати, що проблема гідних суперників є і в нашому внутрішньому чемпіонаті. Два «проколи» нашого провідного клубу — київського «Динамо» в євротурнірах і третій — у матчі з полтавською «Ворсклою» показали, що у футболістів немає ентузіазму, елементарного бажання грати, вони не готові до боротьби, тому що звикли легко перемагати. Саме тому ФФУ має намір сприяти створенню в країні 5—6 сильних клубів, які могли б конкурувати між собою. Я знаю, що в деяких містах — Вінниці, Полтаві, Харкові, Донецьку, Одесі —з допомогою обласного керівництва вже серйозно взялися за цю справу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Майстер повертаються...

На момент підписання цього номера у світ офіційної інформації про цю подію ми ще не мали. Але, як кажуть, шила в мішку не сховаєш. Інформація просочилася в пресу. Валерій Лобановський — у Києві і знайомиться зі справами, які має прийняти від попередників, проводить консультації. А офіційно до роботи збирається стати 1 січня 1997 року.

Гадаємо, що мільйони вболівальників в Україні, а серед них чимало прихильників київського «Динамо», переживають у зв'язку із цими подіями неабияке хвилювання, піднесення і плекають надії на світле майбутнє нашого футболу. Вони вручили б майстрові ще більший коровай, аніж отой, що на знімку.

Звичайно, всі ми сподіваємося, що поступово і наш провідний клуб, і національна збірна переживуть якісні зміни. Адже звикли до того, що Валерій Васильович —максималіст, і його колективи завжди були серед лідерів. Отже, слава Богу, ера Лобановського триває.

Р. S. ***Учора відбулася прес-конференція президента АТ «ФК «Динамо» (Київ)» Григорія Суркіса. З її подробицями ми ознайомимо вас у одному з наступних чисел нашої газети.***

На знімку: рік 1988, Валерій Лобановський — у аеропорту Бориспіль після повернення з першості Європи, де його команда виборола титул віце-чемпіона.

Фото Миколи БОЧКА.

Планують розширення

Виконком УЄФА ухвалив рішенн реорганізувати Лігу чемпіонів з футболу, надавш можливість виступити в ній у наступному сезоні 2 клубам. Вони складатимуть шість груп — по чот ри команди в кожній. Країнам, які посідають рейтингу УЄФА перші вісім місць, —Італії, Іспан Голландії, Англії, Франції, Німеччині, Португалії Бельгії дозволено виставити по дві команди. Ал якщо чемпіони потраплять до Ліги автоматично, на другі команди чекає відбірковий турнір.

Отож, влітку 1997 року в боротьбу вступлят 32 чемпіони найслабших за рейтингом країн Є ропи. Потім 16 клубів-переможців першого квал фікаційного раунду потрапляють до другого, д зустрінуться з чемпіонами країн, які в рейтин посідають місця з 9 по 16-е, а також з другим командами країн «першої вісімки». Рейтинг вр ховуватимуть за станом на початок сезону 199 98 років.

Тамара ГРЕЧКО, *журналіст*

Шахова королева світу з Маріуполя

ЦЯ ЧАРІВНА дівчина — Тетяна Бакланова з Маріуполя —нова шахова королева світу. Вона здобула блискучу перемогу на XI чемпіонаті світу (серед шахістів, які погано чують), що відбувся в голландському місті Ротердамі. Своє досягнення молода шахістка присвятила п'ятиріччю незалежності України, громадянка якої вперше брала участь в таких змаганнях. І здобула славу.

Добре, що комбінат «Азовсталь», де вона третій рік працює програмістом у відділі автоматичної системи управління виробництвом, виділив шахістці на участь в чемпіонаті три тисячі доларів, та батько дівчини продав власний автомобіль і гараж до нього. Інших спонсорів не знайшлося.

Але шлях до здобуття звання майстра міжнародного класу та чемпіонки світу — це Тетянина Голгофа протягом усього життя. Річ у тому, що під час народження їй було травмовано хребта. Батьки Зоя Петрівна та Герман Федорович — довгі роки з великою мужністю й наполегливістю боролися не лише з тяжкою хворобою, а подбали й про те, щоб знайти дочці заняття на все життя.

Шестирічним дівчатком привів Тетяну батько до шахового клубу металургійного комбінату «Азовсталь», здивувавши тренера Валентину Василівну Алтухову віком та здібностями маленької шахістки. А згодом Тетянка вже дивувала дорослих успіхами: у 9 років — перше місце серед жінок Маріуполя, у 12 — серед дівчат (до 18 років) Донбасу. Норматив майстра спорту СРСР Бакланова виконала, коли їй виповнилося 15 років, а звання це отримала в 17 літ.

Постійного тренера в Бакланової ніколи не було: вчилася за книжками. Це допомогло дівчині в житті: вона заочно навчалася в Російському відкритому університеті на факультеті психології, а коли її виключили звідти за невчасну сплату за навчання, Тетяна закінчила курс Київського Інституту соціоніки, а потім перевелася на третій курс Межрегіональної академії управління персоналом на кафедру «Менеджмент людських ресурсів».

Дівчині дуже подобається працювати на комп'ютері. Вона мріє стати системним програмістом. У цьому дуже допомагають її керівники та колеги-друзі.

У вільний час Тетяна читає книжки з філософії та психології, захоплюється фантастикою. Бетховен, Вівальді, Висоцький та Розенбаум — це теж відрада у скрутний час. А ще вірші — свої та чужі.

Перемогу здобуто, і Бакланови — батько, мати, брат Вадим та й Тетяна — з острахом чекають негоди, бо подорож у міському транспорті — це мука для хворої дівчини.

На жаль, перемога Бакланової якось пройшла повз увагу з боку керівництва країни, міської влади. Нині велика шана лише переможцям та призерам, їхнім тренерам —героям Олімпіади, а чемпіонат світу з шахів випав з поля зору, як і особистий внесок Тетяни Бакланової, яка прославила Україну.

На знімку: чемпіонка світу з шахів Тетяна Бакланова.

Фото Алли ЛАВРИНЕНКО.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Нессі Дністровських плавнів

***ЯКБИ ТАКЕ** хтось розповів мені самому, нізащо не повірив би: привиділося людині, сказав би, чи просто вигадала й голову морочить. Однак бачив на власні очі, серед білого дня, на зовсім близькій відстані. Хоча опісля все те не раз поставало в уяві, мов дивний сон чи бачений по телевізору казковий сюжет... Утім, про все по черзі.*

Недільного дня рибалив на одному з придністровських озер. Розташоване глибоко в плавнях, воно зв'язане з річкою каналом-єриком, отож глибина його коливається залежно від рівня води у річці, проте ніколи, здається, не перевищує 1—1,2 метра. Щоправда, під водою десь такої ж товщини шар намулу, в який легко входить палиця, до якої припинаєш човна. Озеро дуже заросле водно-болотяним різнотрав'ям. Одне слово, чудове середовище передусім для карася, якого тут сила-силенна... Про все це розповідаю докладно для того, щоб читач міг уявити обстановку, в якій випало зіткнутися з... чудовиськом.

Отож, наловивши дозволену нормами любительського рибальства кількість карасів, післяобідньої пори вирішив ще трохи покидати блешню: може, щука чи окунь схоплять — для різноманітності рибальських відчуттів, так би мовити. Підплив на своєму надувному човні ближче до комишевих заростей, що обрамляють озеро, почав кидати блешню. І ось після одного з метань поряд з місцем, де впала блешня, з води раптом вихопилася — на півметра чи й більше над поверхнею — зміїна голова. Та ще яка! Завбільшки з кулак, а за нею — шия чи тулуб завтовшки з руку. Погляд ніколи не баченої досі тварини — її очі розгледів досить виразно — якусь мить, здавалося, був спрямований у мій бік. Потім голова пірнула під воду, а натомість дугою вихопилася з води, називаю за першим враженням, спина (чи, може, розмірковую я вже тепер, продовження шиї?) — сантиметрів з 8—10, сіро-землиста, в лускоподібних наростах. Тварина досить швидко просувалася до комишевих заростей саме в отакий спосіб: над поверхнею води з'являлася то голова, то ота спина. Таких стрибкоподібних рухів було зроблено, поки досягло чудовисько комишу, кілька.

Тут я перерву розповідь, щоб сказати про свої відчуття: спочатку це були подив і цікавість. В озері за день бачиш чимало плазунів, що перетинають водну поверхню: найбільші з них, однак, десь півтораметрової довжини, а товщина — десь у палець чи трохи більше. Їхні тулуби під час плавання коливаються паралельно до поверхні води. На тих плазунів поступово звикнувши, вже мало звертаєш уваги. Як, до речі, і на черепах. А тут — щось незвичне: найперше вразили навіть не розміри, а оті зигзаги, що їх тварина виробляла перпендикулярно до водної поверхні. А вже потім — і розміри. Що ж то воно таке? — була найперша реакція.

Та коли чудовисько досягло комишевих заростей, відчуття, зізнаюся, різко змінилися: натомість зацікавленості з'явився... острах. Бо почалося таке, що пером описати важко — це треба чути й бачити. Комиш затріщав так, ніби крізь нього ломився щонайменше двоцентнерний дикий кабан (саме таке порівняння прийшло на згадку, бо одного разу у плавнях натрапив на такого кабанюру — й ми розбігалися врізнобіч, десь отак ламаючи комиш). Неймовірний тріск супроводжувався різким коливанням десь з півтораметрової за шириною смуги комишу — немов смерч прокладав там собі шлях. Через декілька секунд я з полегшенням зазначив, що оті тріск і коливання від човна мого, на щастя, віддаляються. Мені не раз випадало лякати на тому озері ондатр, плазунів, черепах, різне птаство, коли вони втікали в комиші, то трісне, бува, лиш одна-друга суха рослина — ото й усе. А тут чув, бачив, як через зарості ломилося щось неймовірно важке, величезне... Через хвилину-другу, однак, усе стихло: за комишевим виступом починалася нова озерна затока — туди, мабуть, і потрапила істота, почув навіть гучний сплеск, немов щось хлюпнуло у воду.

Звичайно ж, щоб наробити стільки гамору, тіло тварини, розмірковую собі тепер, не було на всій протяжності отаке, як у тих місцях, які випало бачити. Бо тоді, коли б це був плазун навіть з руку завтовшки (й, відповідно, метрів 4—5 завдовжки), він усе-таки пробрався б через комиш з далеко меншим тріском, просто повзав би поміж рослинами, не ламаючи їх. Ні, у баченої тварини, певно, були ще й, сховані під водою, такі громіздкі частини довгого тулуба, що аж ніяк не «вписувалися» у проміжки між комишами. Отож, усе, що траплялося на шляху, вона мусила кромсати-ламати. То невже випало зустріти у плавнях — боязко навіть вимовити-написати — щось із роду... динозаврів? За всіма ж ознаками — дуже схоже. Але ж усе те давно вимерло-зникло. Так твердять принаймні вчені... Та пішли ж, було, чутки про те, що подібних істот траплялося людям бачити в Чорному морі, неподалік Кримського півострова? Хай у морі — там глибини й простори он які! А тут — болотне озеро. Та, з іншого боку, чому б не зайти отому чудовиську з моря у Дністер, а вже звідти — до озера? Хоча там — вода морська, солона, а тут — прісна. То що — йому однаково?

До чого, однак, тут мої дилетантські розмірковування. Хай розбираються у тому, коли забажають, палеонтологи, біологи, іхтіологи. Хоча, мабуть, помітили, назви озера я тут не згадую, щоб не спрямувати їхні пошуки за, так би мовити, конкретною адресою. Бо коли розповів про бачене одному з місцевих рибалок, який уже піввіку виходить у те озеро, то він суворо застеріг:

—Не надумай комусь з учених у себе там в Одесі розповісти, бо тоді не бачити нам тут риболовлі, як власних вух.

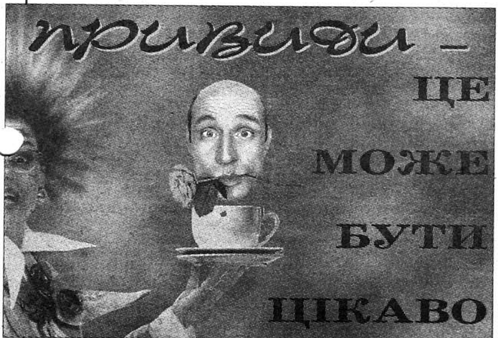
Розповідаючи про озерне чудо-юдо, думаю: може, дивовижна тварина, зробивши «оглядини» озера (куди й рибалки запливають, де й мисливці, бува, стріляють) чи відклавши яйця (й таке припущення роблю), вже й виплила собі в ріку, а звідти — в море? Принаймні коли має голову на шиї (а таки має!), то зимувати в тому озері, що промерзає мало не до дна, навряд чи залишиться...

Певен, що багато хто, прочитавши оцю розповідь, посміхнеться поблажливо й махне рукою: чергова мисливсько-рибальська «байка», мовляв. Хай. А я, незважаючи на пережите, з нетерпінням очікую наступного вихідного: може, зустріну оту істоту, що її сам для себе назвав дністровською Нессі.

Одеса.

Малюнок Юлії ПЕТРУСЄВІЧЮТЕ.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК, «Голос України»

***ПРО ПРИВИДИ** людство говорить протягом усієї своєї історії. Проте в реальності їхнього існування остаточно не переконалося. Це — коли казати про людство в цілому. Окремі ж люди анітрохи не сумніваються в тому, що привиди є, і з ними спілкуються...*

До мого знайомого Андрія К. уперше вони навідалися три роки тому. Про це він зі зрозумілих причин мало кому розповідав. Та нарешті наважився поділитися незвичайними спогадами.

Одного разу вночі він прокинувся й почув, як за вхідними дверима щось коїться. Вони ніби й не відчинялися, але пропустили двох-трьох чоловік. Андрій хотів підвестися з ліжка, однак не зміг — руки й ноги не слухалися. «Гості» пройшли крізь стіну кімнати повз відчинені у неї двері. З'явилися нечіткі силуети. Ніч ніби посвітлішала, але теж дивно: все було видно при тьмяному світлі.

Невідомі про щось говорили, сміялися. Голоси їхні були схожі на шурхіт, слова не розпізнавалися, хоч їх і було чутно. Андрія охопив неабиякий жах, він намагався кричати, навіть кусати себе за руку. Та нічого вдіяти не міг.

Таке повторювалося щомісяця чи раз на два місяці. Андрієві іноді хотілося поспілкуватися з «гостями», і він на них чекав. А іноді, навпаки, хотів позбавитися їх. З першими ознаками появи незнайомців, коли не міг себе контролювати, Андрій намагався заспокоїтися: вони ж не заподіяли й, мабуть, не заподіють шкоди. Та жах охоплював щоразу знову.

Нічні «гості» завжди обмежувалися тим, що неспішно походжали навколо ліжка. Інколи Андрію здавалося, що вони, мов лікарі, проводять над ним якісь досліди.

А якось «гість» вирішив, певне, побешкетувати. Все почалося, як і раніше. А потім Андрієва сорочка знялася зі стільця, на якому висіла, злетіла до стелі, набула форми верхньої частини тіла людини. Трохи пролетіла й зависла над головою Андрія. А за хвилину знову опинилася на тому самому місці. Під час польоту сорочки «гостя» видно не було.

Через кілька днів Андрій попрохав знайомого екстрасенса дослідити сорочку за допомогою біорамки. Результати приголомшили: рамка реагувала дуже дивно, немотивовано.

Екстрасенс порадив, як позбавитися привидів — так він назвав нічних «відвідувачів». На стіну в кімнаті, крізь яку вони проходять, треба повісити ікону. І коли привиди з'являться, попросити допомоги у Христа. Або лаяти їх на всі заставки й гнати геть.

Все вдалося. Давненько вже привиди не навідувались до Андрія. Він навіть невдоволений: а раптом удалося б таки вступити з ними в контакт — може, щось узнав би?

Екстрасенс пояснив і причину появи привидів. Душі деяких померлих, особливо тих, кого спіткала насильницька смерть, залишаються на Землі. Вони потребують періодичного підживлення біоенергією від живих людей. А найсильнішу біоенергію людина випромінює саме в момент страху.

До речі, біля дому, в якому мешкає Андрій, тридцять років тому був цвинтар. Нині там парк...

Луганська область.

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, «Голос України»

«Тамара все скаже...»

Вперше я почув ці слова років у чотири, коли мама побивалася: «Як там наш тато на фронті — чи живий?». Тоді їй хтось порадив: «Піди до Тамари — вона все скаже».

Ніхто в селі не називав її інакше. Тож так і не знаю ні прізвища, ні по батькові. Тамара і все. Мама потім не раз пізніми вечорами разом із сестрою чи подругою-сусідкою ходила до ворожки і поверталася збуджена: все вгадала, все сказала. І про батька казала. Правда, одне-єдине: «Чекай»...

Давно вже немає тієї відунки. А в селі її добре пам'ятають. Кажуть, оце, було, напише на маленькому папірці рік, місяць і день вашого народження та й кладе його на малюнок якогось дерева — замість листочка. А потім «читає», що було і що буде через роки. Отак якось сказала нашій мамі: «Відійдеш на 85-му році». Те здавалося таким далеким і неймовірним, що ми й забули. А згадали лише біля маминої домовини: «Таки правду казала Тамара».

Та чи не найдивовижніше вона сказала — ще в час війни — про себе: «Діти мої загинуть у воді, а я — у вогні». Можна було б тлумачити це по-різному. Якби не реалії... Через роки дочка з чоловіком та дитиною поїхала до моря. Взяли човен. Човен перекинувся... А Тамара одного разу взялася налити у каганець. Було затемно і вона хотіла присвітити собі. Черкнула сірником — іскра полетіла просто в бальцанку...

Чи казала вона коли неправду? Кого питав у селі, всі заперечливо хитали головою. Хоча я знаю напевно: казала. Втім, міркуйте самі.

У центрі нашого села є величезна стела, на ній більш як сто імен односельчан, котрі не повернулися з війни. Переконаний, більшість рідних — матері, сестри, дружини — ходили до Тамари: як там мій? А вона, як і моїй мамі, казала: «Чекай». Хоч, може, знала: від солдата тільки попіл... Навіть коли ми вже мали того страшного папірця з нашвидкоруч написаними словами: «Ваш муж... проявив мужество и геройство...». Навіть через багато років, коли ми розшукали батькову могилу і повезли туди маму, вона все повторювала: « Могла й помилка трапитись. Може, він десь у госпіталі покалічений —соромиться озватися, він такий. Та й Тамара ж казала...».

Ось така неправда. Свята.

Запорізька область.

Віктор КОЗОРІЗ, журналіст

Пацюки — за доброчинство?

Наше ставлення до пацюків загальновідоме. Переважно негативне. Та й за що їх поважати — дармоїди, грабіжники... Однак випадок, що стався у господарстві Віри Адамович у Миргороді, змушує задуматись і сказати не тільки «ну і ну!».

Тривалий час сірі гризуни не давали спокою господарям. Нарешті було вирішено повести з ними рішучу боротьбу. Почали з їхньої резиденції — курника. Коли господар зірвав там дерев'яний настил і дістався кубла, він не повірив своїм очам і покликав у свідки сусідів. Кубло було вистелене купюрами по 100 і 200 тисяч карбованців. Гроші були цілі, тільки кожний папірець складений учетверо, ніби для зручності «транспортування». Господарі назбирали чотири з половиною мільйони карбованців.

Залишається загадкою, де пацюки брали гроші. Самі господарі ніяких втрат не помічали — знали кожну тисячу зі своїх пенсій. У сусідів теж усе гаразд. Коротше кажучи, міська комісія з проведення грошової реформи дозволила обміняти знайдені карбованці на гривні, і господарі радо розрахувалися з боргами за електроенергію...

Випадковість? А може?.. Може, сірі тваринки «знають» закон: зуб за зуб, а добро — за добро? Річ у тому, що Віра Антонівна та Анатолій Григорович разом із християнською місією оздоровлювали у себе дітей з уражених радіацією районів і, звісно, добре потратилися...

Миргород.

Інформація про випуск додаткової емісії інвестиційних сертифікатів

«Українського інвестиційного фонду «Учасникінвест»

ЗАТ «Український інвестиційний фонд «Учасникінвест» (ІФ «Учасникінвест» скорочена назва) створено як закритий фонд.

Інвестиційна декларація:

ЗАТ ІФ «Учасникінвест», юридична адреса: Київ, вул. Б. Хмельницького, 62. Статутний фонд становить 1200 гривень;

Діяльність:

Мета — отримання прибутків учасниками і засновниками;

предмет — спільне інвестування;

основні напрями — інвестиції в цінні папери, придбання нерухомого майна, часток і паїв, що належать державі в процесі приватизації (хімічна, переробна, машинобудівна, транспортна галузь).

Обмеження діяльності: згідно з п. 17 Указу Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» інвестиційна декларація доводиться до учасника за його запитом.

Дані про емісію: номінальна вартість — 50 копійок кожна, на пред'явника, сума випуску — 900000 гривень. Початок продажу (обміну) — з дня публікації. Кількість придбання інвестиційних сертифікатів інвестором не обмежена. Інвестиційні сертифікати не можуть бути придбані іншими інвестиційними фондами (компаніями). Курс продажу на початок продажу — за номіналом.

Попередня емісія фонду: здійснено випуск простих іменних акцій на суму 1200 гривень, які розподілені в рівних частинах між засновниками та зберігаються в депозитарії. Здійснену емісію іменних інвестиційних сертифікатів на суму 18000 гривень розміщено серед учасників шляхом обміну на приватизаційні майнові сертифікати та повністю вкладено в об'єкти приватизації.

Засновники:

ТОВ «АЛІСС» (Київ, вул. Мельникова, 81), підприємство «Дальюг» (Сімферополь, вул. Г. Сталінграда, 7, кв. 7). Частка кожного засновника становить 50 % статутного фонду. Для захисту інтересів учасників та здійснення контролю за інвестиційним керуючим створено спостережну раду (члени ради частки в статутному фонді не мають).

Інвестиційний керуючий Фонду:

ТОВ «Бета», (Київ, вул. Б. Хмельницького, 62) зареєстрований виконкомом Радянського району Києва 11.08.1994 р. за № 21628139, р/р 25467306 в АТ «Градобанк», МФО 300078. Засновниками є : ТОВ «Юрхолдинг» та 3 фізичні особи. Дозвіл на діяльність з випуску та обігу цінних паперів МФ України № 476 від 11.11.94 р. З іншими інвестиційними фондами (компаніями) угоди на управління не укладались. Частки у статутному фонді ІФ не має. Афілійовані особи: фізична особа і інвестиційний керуючий.

Депозитарій фонду:

АТ «Градобанк» (Київ, Кудрявський узвіз, 7). На депозитарному обслуговуванні банку — 11 фондів (компаній).

Аудитором фонду є ТОВ «Аудит» (Київ, вул. Дегтярівська, 49-г). Ліцензія АБ № 000062.

Власники інвестиційних сертифікатів є учасниками Фонду і мають право на отримання дивідендів, які сплачують з 1 по 30 квітня протягом місяця через касу Фонду або поштові адреси, вказані учасниками (в разі зміни адреси або порядку виплати дивідендів Фонд повідомляє про це в засобах масової інформації. Інформацію надають також засновники за своїм місцезнаходженням). Учасники можуть бути обрані до спостережної ради, а ті, що володіють більше як 10% випущених інвестиційних сертифікатів, можуть вимагати скликання загальних зборів засновників. За письмовою вимогою учасників, що володіють 1% випущених інвестиційних сертифікатів, загальні збори засновників зобов'язані відкликати або переобрати члена спостережної ради. Учасники мають переважне прав о придбання інвестиційних сертифікатів. З власниками інвестиційних сертифікатів здійснюють розрахунки після закінчення терміну діяльності Фонду. У разі, коли вартість майна в розрахунку на один інвестиційний сертифікат нижча за його номінальну вартість, різницю учасникам покривають за рахунок засновників.

Фонд не гарантує фіксованих дивідендів. Дивіденди виплачуються за підсумками року.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым (333000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) рассматривает дело № 1350-2 о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «Центр новых технологий». Юридический адрес: Автономная Республика Крым, Джанкойский район, с. Яркое, ул. Пирогова, 28, расчетный счет № 467325 в Джанкойском отделении Проминвестбанка МФО 324087.

Претензии возможных кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования этого объявления.

Арбитражный суд Херсонской области (г. Херсон, пр. Ушакова, № 47) по заявлению Государственной налоговой инспекции по Комсомольскому району г. Херсона возбудил дело о банкротстве № 23/5-б от 30.07.96 г. МКТ «ТИУН» (г. Херсон, ул. Дорофеева, 14, кв.144), расчетный счет 468807 в Укрэксимбанке г. Херсона.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Херсонской области (г. Херсон, пр. Ушакова, № 47) по заявлению Государственной налоговой инспекции по Комсомольскому району г. Херсона возбудил дело о банкротстве № 5/5-Б от 19.06.96 г. ЧФ «ВКТ» (г. Херсон, ул. Лавренева, 1, кв.20) расчетный счет № 2468628 КБ «ИКО», г. Херсон.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Херсонской области (г. Херсон, пр. Ушакова, 47) по заявлению Государственной налоговой инспекции по Комсомольскому району г. Херсона возбудил дело о банкротстве МП «Коммунснабсбытсервис» (г. Херсон, ул. Розы Люксембург, 10/36) расчетный счет 60983 АКБ «Гарант», г. Херсон.

Претензии кредиторов принимаются в течение одного месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Луганской области (348016, Луганск, площадь Героев Великой Отечественной войны, 3а) по заявлению АК АПБ «Украина» в лице Станично-Луганского отделения возбудил дело № 210/10б о признании банкротом крестьянского (фермерского) хозяйства «Лана» (юридический адрес: 349044, Луганская область, Станично-Луганский район, с. Камышное), расчетный счет № 405423 в Луганской дирекции АК АПБ «Украина», МФО № 304698.

Заявления кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Нікопольське ВАТ «Металургсервіс» повідомляє своїм акціонерам,

що перші загальні збори відбудуться 29 листопада 1996 року о 13-й годині у приміщенні актового залу ВАТ за адресою: Нікополь, проспект Леніна, 56а, територія ПТЗ. Реєстрація учасників зборів 29 листопада 1996 р. — з 8-00 до 13-30 за місцем проведення зборів.

Учасників зборів зустрічатимуть біля центральної прохідної ПТЗ з 8-00 до 11-00.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Затвердження змін у статуті акціонерного товариства «Металургсервіс» і підстатутних документів.
2. Звіт правління про господарську діяльність товариства за період з 01.11.1995 року до 01.11.1996 року.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Обрання голови та членів правління.
5. Обрання ревізійної комісії.
6. Про делегування окремих повноважень загальних зборів правлінню товариства.

Учасники зборів повинні пред'явити реєстраційній комісії документ, який засвідчує особу.

Сертифікат на акції видаватимуть одночасно з реєстрацією. Телефони для довідок: (0562) 2-13-79, 9-69-31.

Загублене свідоцтво про реєстрацію АТ СП «Правекс-Брок» № 19360787 від 26.06.95 р. вважати недійсним.

По заявлению государственной налоговой инспекции по Краматорску Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) 30 апреля 1996 г. возбуждено дело №9-1-5 «б» о признании банкротом малого частного предприятия «Артур», расположенного в Краматорске Донецкой области по ул. Черноморской, 50; расчетный счет 3468984 в Краматорском отделении Укрсоцбанка.

По заявлению государственной налоговой инспекции по Краматорску Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) 31 июля 1996 года возбуждено дело №32/2-11 «б» о признании банкротом коллективного предприятия «НИМЕТ», расположенного в Краматорске Донецкой области по ул. Б. Хмельницкого, 16-17, расчетный счет 1468004 в Краматорском отделении АК ПИБ Украины.

По заявлению государственной налоговой инспекции по Краматорску Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) 26 июня 1996 года возбуждено дело №10/2-10 «б» о признании банкротом малого частного производственно-коммерческого предприятия «Элита», расположенного в Краматорске Донецкой области по ул. Парковой, 16, кв. 40; расчетный счет 3468984 в АК ПИБ Краматорска.

По заявлению государственной налоговой инспекции по Краматорску арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) 20 июня 1996 года возбуждено дело №8-3/16 «б» о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «Торо», расположенного в Краматорске Донецкой области по ул. Астраханской, 5; расчетный счет 467749 в Краматорском отделении Укринбанка.

По заявлению государственной налоговой инспекции по Краматорску Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) 26 июня 1996 года возбуждено дело № 13/2-10 «б» о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «Элотрон», расположенного в Краматорске Донецкой области по ул. 19-го Партсъезда, 50, кв. , 33; расчетный счет 467132000 в Краматорском филиале АБ «Инко».

По заявлению государственной налоговой инспекции по Краматорску Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) 31 июля 1996 г. возбуждено дело № 8 «б»-4-20 о признании банкротом украинско-швейцарского совместного предприятия «Фистаг-Виктория», расположенного в Краматорске Донецкой области, бульвар Машиностроителей, 32; расчетный счет 606304 в Краматорском филиале АБ «Инко».

По заявлению государственной налоговой инспекции по Краматорску Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) 26 июня 1996 г. возбуждено дело № 12/2-10 «б» о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «Гражданская безопасность», расположенного в Краматорске Донецкой области по ул. 19-го Партсъезда, 65/93; расчетный счет № 1467416 в Краматорском отделении АБ «Инко».

По заявлению государственной налоговой инспекции по Краматорску Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) 26 июня 1996 г. возбуждено дело № 11/2-10 «б» о признании банкротом частного малого производственно-коммерческого предприятия «Крок», расположенного в Краматорске Донецкой области по ул. Н. Курченко, 24, кв. 26; расчетный счет № 468379 в Краматорском филиале Укринбанка.

Арбітражний суд Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) порушив справу № 11/195 про визнання банкрутом СП «Хіс» (юридична адреса: Київ, вул. Бориспільська, 67). Зареєстровано в держадміністрації Дарницького району Києва, реєстраційний № 0092-384-СП, розрахунковий рахунок № 467172 в АППБ «Аваль».

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів прийматимуть протягом місяця зі дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) порушив справу № 11/196 про визнання банкрутом МП «Абріс» (юридична адреса: Київ, вул. Зрошувальна, 3). Зареєстровано в держадміністрації Дарницького району Києва, реєстраційний № 0092-159-МП, розрахунковий рахунок № 468024 в Міськвідділенні ЛІБ.

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів прийматимуть протягом місяця зі дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Києва (Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-В) порушив справу № 8/230 про визнання банкрутом ТОВ «Лотта-Бінго» (юридична адреса: Київ, вул. Р. Окіпної, 2). Зареєстровано в держадміністрації Дарницького району Києва, розрахунковий рахунок № 10468882 в Дарницькому відділенні № 5397 Ощадбанку України, реєстраційний № 22944078.

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця зі дня опублікування цього оголошення.

Арбітражним судом Сумської області (244000, Суми, вул. Рибалка, 2) порушено справу № 4/118-б від 5.09.96 р. про банкрутство державного комунального підприємства «Тролейбусне управління» (244000, Суми, вул. Харківська, 113, код ОКПО 328540, р/р 508634 у дирекції УСБ).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування об'яви.

---

28 листопада 1996 року о 10.00 в приміщенні лекційного залу АТП-2261, розташованого у Хмельницькому по вул. Північна, 99 (біля заводу «Термопластавтомат») відбудуться І загальні збори ВАТ Гречанське підприємство із забезпечення нафтопродуктами.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Вибори голови, членів правління та ревізійної комісії товариства.
2. Затвердження статуту ВАТ.
3. Різне.

Запрошуються всі члени ВАТ.

Довідки за телефоном: (0382) 55-25-75.

Акционерное общество «Мекс», зарегистрированное в Коминтерновском районе Одесской области, ликвидируется. Претензии принимаются в течение двух месяцев со дня опубликования этого объявления.

Ликвидационная комиссия работает по адресу: 270011, Одесса, ул. Пушкинская, 54, тел. 22-03-07.

Юридическое агентство «Информ-Бизнес».

Арбитражный суд Луганской области (348037, Луганск, площадь Героев Великой Отечественной войны, 3-а) возбудил дело № 198/11-Б о банкротстве фирмы «ЛИДЕР» (439600, Старобельск Луганской области, ул. Розы Люксембург, 76 «А»; р/счет № 467127 в АК АПБ Старобельска).

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражним судом Полтавської області (314000, Полтава, вул. Зигіна, 1) порушено справу № 735/116 від 27 серпня 1996 р. за заявою кредитора— державної податкової інспекції по Київському р-ну Полтави про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Благовість», юридична адреса якого: Полтава вул. Кондратюка, 13, кв.96 (р/р 467416 в Промінвестбанку).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Харківської області (310002, Харків, вул. Сумська, 64) порушив справу № 3596/7-72 про банкрутство малого підприємства «Техносервис», розташованого за юридичною адресою: Харківська область, Харківський район, селище Рогань, пров. Польовий, 38: розрахунковий рахунок 000468512 у ХРВ УАК Промінвестбанку.

Арбітражний суд Львівської області (Львів, вул. Личаківська, 70) за заявою державної податкової інспекції по Жовківському району порушив справу № 2/599 від 17.07.1996 року про банкрутство спільного підприємства, товариства з обмеженою відповідальністю «Сервіс-Укрлат» (Жовківський район смт. Куликів, вул. Шевченка, 65); р/р 467036 в Жовківському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 325064.

Претензії кредиторів приймаються в місячний термін.

Арбітражний суд Львівської області (Львів, вул. Личаківська, 70) за заявою державної податкової інспекції по Жовківському району порушив справу № 2/239 від 28.03.1996 року про банкрутство кооперативу «Атлант» (с. В. Дорошів Жовківського району), розрахунковий рахунок № 461935 в АКБ АПБ «Україна» МФО 325064.

Претензії кредиторів приймаються в місячний термін.

Продовжуючи оперативно інформувати акціонерів, вкладників та клієнтів про стан справ у банку, «Юнексбанк» пропонує баланс банку станом на 1 жовтня 1996 року

Баланс цілком відповідає даним, поданим до НБУ

Баланс «Юнексбанку» за станом на 1.10.1996 року (у грн.)

АКТИВ	
1. Каса і коррахунок у НБУ:	**3108772**
1.1. У національній валюті	2645449
1.2. В іноземній валюті	463323
2. Коррахунки в інших банках:	**6471147**
2.1. У національній валюті	0
2.2. В іноземній валюті	6471147
3. Кредити, надані банком:	**17149186**
3.1. Короткострокові	8887996
3.2. Довгострокові	2185060
3.3. В іноземній валюті	6076130
4. Міжбанківський кредит	**2001200**
5. Цінні папери, придбані банком	**8647274**
6. Основні засоби та капіталовкладення	**1146338**
7. Дебітори	**4636211**
8. Інші активи	**20783881**
9. Збиток	
Всього активу	**63944009**

ПАСИВ	
1. Статутний фонд	**8000000**
2. Резервний фонд	**79022**
3. Інші фонди банку	**1715452**
4. Коррахунки інших банків	**960926**
4.1. В національній валюті	865707
4.2. В іноземній валюті	95219
5. Розрахункові та поточні рахунки клієнтів у національній валюті	**3865868**
6. Депозити юридичних осіб у національній валюті	**2958819**
7. Вклади громадян у національній валюті	**715025**
8. Строкові депозити в іноземній валюті	**4292691**
9. Кошти клієнтів в іноземній валюті	**8671991**
10. Міжбанківські депозити	5094000
11. Кредитори	6714586
12. Інші пасиви	19963699
13. Прибуток	911930
Всього пасиву	63944009

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, «Голос України»

Поговоримо про...

Акакій Акакійович міг бути Персовстратом і зустрітися з Даздрапермою

Ви знаєте, що означає ваше ім'я?

Кажуть, в іменах «прочитується» характер, нахили і, власне, доля людини. Може, й так. Але це — коли ім'я прозоре до самісінької глибини, рідне батькам, як сама дитина. Скажімо, назвали в Індії дівчинку Ушас. Це не лише комбінація звуків, а — «вранішнє світло». А китаянка Тяньнюй — «божественна діва». На Сході взагалі багато поетичних імен, які дослівно перекладаються так: «той, що підкорює вершини», «народжена для щастя», «краплинка на трояндовій пелюстці» тощо. Та й усюди є прекрасні імена. Скандинавське Соль — «сонце», арабське Лейлі —«ніч», НайЕква з мансі — «вогненна жінка».

Наголосимо: це — в перекладі, тому часом громіздко. А там — серед китайців чи мансі — перекладати їх не треба, вони прозорі і, як бачимо, внутрішньо красиві. Всі зрозумілі — це раз підкреслимо — без жодних тлумачень. Бо, можна сказати, генетично рідні.

А що з нашими найпоширенішими іменами?

Зупинімо хоч тисячу Іванів, Микол, Олександрів чи моїх тезок Анатоліїв, спитайте Галин, Катерин чи Марій («нашіших» імен нібито годі й шукати). А ще —Сабіна, Сандра. Поцікавтеся у Сабіни та її батьків, що вони знають про сабінян і сабінянок, звідки оте ім'я...

І, як мовиться, переважна більшість опитаних знизе плечима. А дехто буде навіть вражений, дізнавшись, що, приміром, «русский» Іван — насправді давньоєврейське ім'я і означає «Ягве (бог) змилосердився» чи «божа благодать». Принагідно скажемо і про Руслана, в імені якого оте «рус» немає нічого спільного з відомим поняттям, це тюркське ім'я і означає воно «лев».

І так чи не на кожному кроці. Павло —«малий», Тамара — «фігове дерево», Галина — «тиша», «тиха погода», Клавдія — «кульгава»...

Ось так. Нібито й рідні імена, а «не прочитуються» без словника. Тому й нагадують бірки, такі собі блямби з імпортними написами — начебто й блищать, а внутрішнього змісту не видно.

Як же воно вийшло, що мільйони людей ходять, вибачте, з бірками?

І тут ми підходимо до величезного масштабного, але, на мою думку, безглуздого масового перейменування людей. У нас (і не тільки) це почалося переважно із впровадженням християнства. Не лише словом, а й, за свідченням літописців, «вогнем і мечем» насаджували і нові обряди, і християнські імена, переважно грецькі та давньоєврейські. Що це — Божа воля? Навряд. Це швидше кампанія такого самого запаху й кольору, як, скажімо, колективізація та інші «зації», спрямовані на те, щоб відвернути той чи інший народ від його історії, духу, менталітету, нав'язати своє і бути зверху.

Християнські імена давали навіть великим володарям. Київську княгиню Ольгу нарекли Єленою, Володимира Великого — Василієм, Ярослава Мудрого — Георгієм. А загляньмо в історію Києво-Печерської лаври — ось імена її найпомітніших ченців: Амфілохій, Євстратій, Оносифор, а ще — архімандрит Акиндин, іконописець Аліпій, цілитель Іпатій...

Власне, вибору майже не було. Згадаймо, як вибирали ім'я Башмачкіну з Гоголівської «Шинелі» (а ми всі, кажуть, вийшли з неї). «Родительнице предоставили на выбор любое из трех, какое она хочет выбрать: Моккия, Соссия, или назвать ребенка во имя мученика Хоздазата. «Нет, — подумала покойница, — имена-то все такие». Чтобы угодить ей, развернули календарь в другом месте; вышли опять три имени: Трифилий, Дула и Варахасий. «Вот это наказание, — проговорила старуха, — какие все имена; я, право, никогда и не слыхивала таких. Пусть бы еще Варадат иль Варух, а то Трифилий и Варахасий». Еще переворотила страницу — вышли: Павсикахий и Вахтисий... «Уж если так, пусть лучше будет называться, как и отец его. Отец был Акакий, так и сын будет Акакий».

Смішно? Можливо. Але й гірко.

У революційно-великопереломну епоху кандидати в гоголі переважно валилили ліс чи довбали вугілля і по новітніх іменах «пройтися» було нікому. Щоправда, офіційних святців не було, але... Хто щиро, хто з надією на високі крісла, а більше — з наївності та темноти нарікали невинних діток іменами, що Миколі Васильовичу й не снилися: Октябрь, Леніна, Сталіна. Ентузіасти-імен отворці йшли далі: щоб не повторюватись, але й не відриватися від вождя пролетаріату, стали давати своїм дітям — хлопчикам і дівчаткам — ім'я Леніна навиворіт: Нінел, Нінела — або Вілен (від В. І. Ленін), Владлен тощо. У роки численних «зацій» у ЗАГСах масово штампували: Індустрія, Тракторина, Демаркація, Кім (Комуністичний Інтернаціонал Молоді). З'являлися шедеври, як, приміром, Одвар («особая дальневосточная армия»), Персовстрат («первый советский стратостат»). А ось Лагшміра — не плутайте з індійською Лакшмі («добрий знак», «щастя», «краса»), наша Лагшміра — це «лагерь Шмидта в Арктике» ... Не зустрічав особисто, але чув і таке: Даздраперма — від «Да здравствует первое Мая!».

Боронь Боже, хтось подумає, що автор сміється. Це наша історія, її не перепишеш. Називаємо дітей, хто як бажає. Хочу тільки сказати: у нас є чимало воістину прекрасних імен, визрілих віками ще на теренах Праукраїни, за якими глибокий зміст, як і в багатьох інших народів. Їх не треба перекладати, вони прозорі, як кришталеве джерело, бо генетично рідні. Скажімо, Богдан. Тут все ясно. Або — Ярослав. Ім'я утворене від «ярь» (весняне буяння, родючість) і «слава». А ще — Володимир, Дзвінка, Рада, Мстислав, Злата, Зореслава, Лада, Квіта...

... Скажете, і куди ти гнеш? Що пропонуєш?

Нікуди, нічого. Ділюся з вами своїми думками. Як на мене, найкращі імена — рідні імена. Твердо переконаний: дух завжди прагне своїх одвічних джерел. Рано чи пізно духовний організм, як і фізичний, відторгує чуже і штучне.

Свою доню ми з дружиною назвали Ярославою...

Три поради

Ходить жовтень по городу

САДІВНИКАМ нагадуємо: у жовтні садять дерева та кущі. Також закінчують обрізати (проріджувати) крони. Очищають штамби і скелетні гілки від відмерлої кори, лишайників та моху, білять вапняним розчином.

Щоб дерева перезимували краще, підгорніть їх грунтом. Молоді деревця варто обгорнути руберойдом чи металевою сіткою. Виноград, полуниці, актинідію варто вкрити.

Зрізані сучки, галуззя та інші матеріали, які приваблюють мишей, вивезіть. Поживні рештки, муміфіковані плоди спаліть.

ГОРОДНИКАМ у жовтні варто не забувати про багаторічні овочеві рослини. Їх треба підтримати калійними добривами, а також розпушити грунт навколо, зрізати сухе листя та бур'яни. В рядках необхідно встановити на відстані 1 — 1,5 м один від одного металеві дужки чи каркаси.

ДОМОГОСПОДАРКАМ не зайве згадати, що у жовтні збирають пізні сорти обліпихи. Її ягоди, як відомо, містять жирне масло, яке поліпшує обмінні процеси, лікує опіки, в тому числі й променеві. З ягід готують соки, киселі, компоти, желе, варення, мармелад. Листя використовують для заварювання чаю.

Сік готують так. Свіжі ягоди миють, подрібнюють в емальований посуд, заливають теплою водою (0,2 л на 1 кг ягід), підігрівають і віджимають. Отриманий сік проціджують, доводять до кипіння, розливають у банки, стерилізують 10 хвилин, закатують кришки і охолоджують.

Приємних вам турбот!

Віталій МАКСЮТЕНКО, «Голос України»

Украли Євангеліє... Читати?

Нещодавно в Лебедині було знайдено (про це повідомляв «Голос України») рідкісний за вартістю скарб старовинних виробів із золота і срібла.

І ось знову сенсаційна новина — теж про скарб, але, на жаль, уже із кримінальним забарвленням. Скориставшись півторагодинним від'єднанням електрики у Ромнах, невстановлені поки що злочинці пограбували місцевий краєзнавчий музей. Зникло багато унікальних реліквій і серед них— дорогоцінна пам'ятка національної культури — Євангеліє, що належало останньому кошовому Запорозької Січі Петрові Калнишевському. Окрім неабиякого історично-художнього значення, цей експонат, за оцінками експертів, має й величезну матеріальну цінність —на «чорному» ринку його можна збути за кілька мільйонів доларів. Інтенсивний пошук злочинців із залученням правоохоронних органів сусідніх областей Росії результатів не дав.

Сумська область.

Перевірте прикмету

Природа споконвіку «підказує» людям погоду на майбутнє. Не виняток і жовтень. Ось кілька прикмет, спробуйте перевірити їх.

* Якщо падолист пройде швидко — чекайте лютої зими, якщо падолист пізній — зима буде сувора і довга.

* Жовтневий грім обіцяє безсніжну зиму.

* Якщо листя осики лежить на землі зворотною стороною вниз — зима буде холодна, а вгору — тепла.

* Комарі пізньої осені віщують теплу зиму.

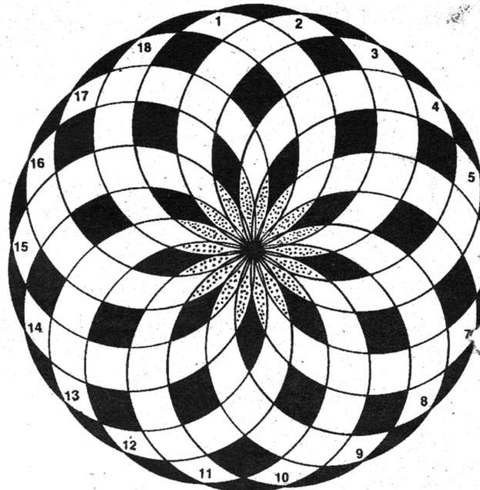
Спостерігайте за погодою на Покрову (14 жовтня).

* Яка погода на Покрову, така й зима буде.

* Якщо цього дня листя з вишень спаде — на теплу зиму, а втримається — на холодну.

* Зранку вітер з півдня, а з обіду з півночі —початок зими буде теплий, але згодом похолоднішає.

* Якщо цього дня сніг не покрив землі — не покриє в листопаді й грудні.

Кросворд

До центру: 1. Притока Дніпра. 2. Титан, брат Прометея. 3. Румунський віз. 4. Пристрій для приготування м'яса на вогні. 5. Діаметр кулі. 6. Рабиня, мати великого київського князя Святослава. 7. Гетьман нереєстрового запорозького козацтва, виданий старшиною полякам і страчений у Варшаві. 8. Італійська актриса, знімалася у фільмі «Ночі Кабірії». 9. Старовинний верхній одяг в Україні. 10. Французький поет. 11. Судовий урядовець, котрий с[...] тався до Наталки Полтавк[...] 12. Інструмент для узорно[...] випилювання. 13. Затичн[...] яку чомусь вважають мірил[...] найбільшої дурості. 14. Авт[...] тексту української народн[...] пісні «Ой ти, дівчино, з горі[...] зерня». 15. План, задум, р[...] рахунки. 16. Морське явищ[...] 17. Міфічний герой, зане[...] ний з Праукраїни до Грец[...] звідки він прийшов до н[...] уже грецьким. 18. Всесвіт[...] відома діячка милосердя.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописи не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 226015.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311192.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.